

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA U ZAGREBU
PLAN RADA ZA 2023. GODINU

Zagreb, 2022.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO	7
2.1. Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva	7
2.1.1 Matična djelatnost	8
2.1.2 Knjižnično-informacijski sustav	9
2.1.3 Normativna djelatnost	10
2.2. Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice	10
2.3 Akademijski centar i stalno stručno usavršavanje knjižničara	12
3. ODJEL NABAVA I IZGRADNJA ZBIRKI	13
3.1. Zbirka Croatica	13
3.2. Sveučilišna zbirka	14
4. ODJEL OBRADA	16
4.1. Obrada omeđene građe	16
4.2. Obrada neomeđene građe	17
4.3. Normativni nadzor i sadržajna obrada	17
5. ODJEL BIBLIOGRAFSKO SREDIŠTE	19
5.1. Tekuća nacionalna bibliografija	19
5.2. Retrospektivna nacionalna bibliografija	20
5.3. Identifikatori	22
6. ODJEL POSEBNE ZBIRKE	23
6.1. Zbirka rukopisa i starih knjiga	23
6.2. Grafička zbirka	24
6.3. Zbirka muzikalija i audiomaterijala	25
6.4. Zbirka zemljovida i atlasa	27
7. ODJEL ZAŠTITA I POHRANA	29
7.1. Zaštita knjižnične građe	29
7.2. Pohrana knjižnične građe	30
8. ODJEL KORISNIČKE SLUŽBE	32
8.1. Informacijski centar	33
8.2. Čitaonice i posebne zbirke građe	33
9. ODJEL ZAJEDNIČKI POSLOVI	34
9.1. Odsjek Tajništvo	35

9.2. Odsjek Financijski i računovodstveni poslovi	36
9.3. Odsjek Održavanje	36
9.4. Odsjek Marketing i komunikacije	37
9.5. Odsjek Sigurnost	38
10. ODJEL INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE	40
10.1. Odsjek Infrastruktura	40
10.2. Odsjek Razvoj IT usluga	41
11. KULTURNE, OBRAZOVNE I ZNANSTVENE AKTIVNOSTI: SURADNIČKI PROGRAMI VIŠE ODJELA I PROCESA	43
11.1. Znanstvena djelatnost	43
11.2. Međunarodna suradnja	44
11.3. Projekti i programi	45
11.4. Skupovi, sastanci, događanja	48
11.5. Nakladnička djelatnost	50
11.6. Izložbena djelatnost	50
11.7. Povjerenstva, radne grupe, odbori, komisije (unutar NSK i rad djelatnika NSK u vanjskim domaćim i inozemnim tijelima)	51
11.8. Upute, smjernice, pravilnici	53
11.9. Međunarodna članstva NSK	54

UVOD

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (u daljnjem tekstu: NSK) jedna je od najznačajnijih hrvatskih kulturnih ustanova i ustanova potpore hrvatskoj akademskoj i znanstvenoj zajednici, što proizlazi iz njezine uloge nacionalne knjižnice Republike Hrvatske i središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu. U cilju unaprjeđenja hrvatskog knjižničarstva te izgradnje i razvoja hrvatskog knjižničkog sustava, NSK provodi znanstveno-istraživačku i razvojnu djelatnost. Zadaće koje obavlja NSK temelje se na odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (u daljnjem tekstu: ZKKD), Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (u daljnjem tekstu: ZZDVO) te odredbama provedbenih akata i Statuta NSK, a svi redoviti i razvojni programi usklađeni su s općim i posebnim ciljevima *Strategije razvoja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu do 2026. godine* (u daljnjem tekstu: *Strategija razvoja NSK*) te aktivnostima prema *Akcijskom planu provedbe: aktivnosti i očekivani rezultati za razdoblje 2022. – 2024. Strategije razvoja NSK* (u daljnjem tekstu: *Akcijski plan NSK*).

NSK u ulozi središnje ustanove hrvatskog knjižničkog sustava ima zadaću pripreme i provedbe podzakonskih akata (pravilnika i standarda) koje donose Ministarstvo kulture i medija i Ministarstvo znanosti i obrazovanja u skladu sa ZKKD-om, a uključuju edukaciju matičnih i ostalih knjižnica i knjižničara kako bi se akti, a osobito oni koji su stupili na snagu tijekom 2022. godine, u najkraćem razdoblju implementirali u sustav. U tim procesima NSK slijedi osnovne strateške ciljeve za razdoblje od 2021. do 2026. godine koji su usmjereni prema poboljšanju redovite djelatnosti, upravljanju rizicima i organizacijskom kulturom te suradnji u inovacijama i razvoju radi održivosti u hrvatskom knjižničnom, kulturnom, znanstvenom i društvenom prostoru.

Programima redovite djelatnosti u 2023. godini postiže se: a) osiguravanje dostupnosti cjelovite zbirke hrvatske pisane i objavljene baštine; b) ažurna obrada obveznog primjerka te kupljene, darovane i zamjenom pristigle knjižnične građe; c) tekuće izrađivanje nacionalne bibliografije u svim nizovima; d) izgradnja zbirke građe posebne vrste kao i zbirke znanstveno-stručne literature s ciljem ostvarivanja podrške akademskoj i znanstvenoj zajednici te promicanje načela otvorene znanosti; e) sustavna zaštita i digitalizacija knjižnične građe u svrhu osiguravanja trajne dostupnosti najvrjednije hrvatske knjižnične baštine, čime NSK doprinosi očuvanju bogatstva hrvatske kulturne baštine. U planu je nastavak rada na provođenju, koordinaciji i razvoju matične djelatnosti za sve vrste knjižnica, kao i na zaštiti knjižnične pisane baštine; osiguravanju redovitih aktivnosti integriranog knjižnično-informacijskog sustava, kao i normativne djelatnosti; razvoju sustava i portala NSK kao i djelatnosti Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj (CSSU).

Tijekom 2023. godine nastavit će se s nabavom e-izvora za akademsku zajednicu na nacionalnoj razini. Osim nabave, organizirat će se i edukacije za korištenje e-izvora za knjižničare i za korisnike.

Razvojni programi najvećim su dijelom usmjereni na poticanje razvojnih projekata s ciljem očuvanja, interpretacije i promocije baštine. Ističu se projekti digitalizacije građe i poslovanja NSK te vrednovanja usluga NSK. Provode se kroz projekte financirane nacionalnim i međunarodnim sredstvima, potpomognute, u skladu s mogućnostima, vlastitim sredstvima NSK. U sklopu Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice provode se razvojne aktivnosti predviđene *Strategijom razvoja NSK*, od kojih se posebno ističe nastavak suradničkog projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* Ministarstva kulture i medija i partnerskih ustanova.

Nastavit će se proces implementacije sustava *e-Kultura* s ciljem sustavne digitalizacije građe NSK i ostalih knjižnica, vodit će se razvojni i tematski projekti digitalizacije zbirke građe posebne vrste u sklopu projekta *e-Kultura*, a fokus projekta bit će usmjeren implementaciji sustava *e-Kultura* uvođenjem novog radnog procesa prihvata, pohrane i zaštite svih vrsta digitalne građe i metapodataka trajnom pohranom u središnji sustav *e-Kultura*. Uvest će se i nov proces dostave metapodataka NSK i ostalih knjižnica u nacionalni agregator, objave metapodataka na središnjem nacionalnom portalu kulturne baštine i u Europeani. Testirat će se i implementirati nova funkcionalnost sustava koja se uspostavlja u sklopu sustava *e-Kultura* za prihvata obveznog primjerka svih vrsta *online* publikacija (eOP).

Razvoj sustava Digitalne knjižnice osobito će biti usmjeren na uspostavu Hrvatske digitalne knjižnice kao središnjeg sustava i portala mreže hrvatskih digitalnih knjižnica i repozitorija u skladu s odredbama ZKKD-a, *Pravilnika o obveznom primjerku* i *Standarda za digitalne knjižnice*, u skladu s kojima će NSK započeti s provođenjem matične djelatnosti za digitalne knjižnice. Započet će se s radom na izradi Upisnika digitalnih zbirki i preslika kao sastavnog dijela Hrvatske digitalne knjižnice.

S ciljem omogućavanja i ostvarivanja cilja digitalne tranzicije, u NSK će biti osnovano povjerenstvo za digitalizaciju poslovanja i digitalnu tranziciju.

U planu je početak provedbe reformskog trogodišnjeg projekta iz *Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. e-Sveučilišta* u dijelu koji se odnosi na aktivnosti NSK u cilju unaprjeđenja knjižnično-informacijskog sustava NSK, knjižnica iz sustava znanosti i obrazovanja (u idućim fazama i drugih vrsta knjižnica), kao i aktivnosti opremanja digitalnim tehnologijama *CroAtriuma* i *ScienceLaba* kao suvremenih centara za podršku digitalnoj tranziciji i *online* učenju u sustavu visokoškolskog obrazovanja i znanosti. S ciljem ostvarivanja dionica projekta koje se odnose na NSK, za potrebe prelaska NSK na knjižnično-informacijski sustav u oblaku i uključivanja drugih knjižnica iz visokoškolskog i znanstvenog sustava, bit će osnovan niz radnih grupa koje će, prema projektnim zadacima, raditi u sastavu stručnjaka iz NSK i/ili vanjskih stručnjaka. U aktivnostima implementacije i korištenja novog sustava sudjelovat će svi odgovarajući djelatnici NSK, uz kontinuirane edukacije po segmentima.

Nastavlja se druga faza jednog od ključnih strateških razvojnih projekata NSK *CroAtrium: transmedijski pristup nacionalnoj zbirci Croatica* kojim se planira novouređeni prostor NSK postupno stavljati u novu funkciju. Projekt *CroAtrium* predstavljat će multimedijски centar s različitim oblicima istraživanja, promocije, edukacije, interpretacije i vrednovanja nacionalne zbirke *Croatica* uz uključivanje stručne i opće javnosti. Iz projekta *e-Sveučilišta* osigurat će se dio tehnološke opreme za potrebe interpretacije baštine i e-učenja.

Provodit će se aktivnosti razvoja i održavanja *Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima* te će se raditi na prikupljanju podataka o uporabi normi u hrvatskim knjižnicama i drugim baštinskim ustanovama uz osiguranje savjetodavne potpore i edukacije za primjenu normi.

Razvojne aktivnosti informacijsko-knjižničnog sustava odnose se na provedbu projektnih aktivnosti nabave i implementacije platforme za knjižnične usluge u oblaku te se planiraju u dijelu nastavka razvoja Dijeljenih usluga NSK kroz poticanje objave otvorenih knjižničnih podataka te primjene politika ponovne uporabe podataka. U planu je testiranje formata za izradu bibliografskih zapisa u okružju otvorenih poveznih podataka, kao i drugih međunarodnih

standarda u cilju osiguravanja zahtjeva interoperabilnosti knjižnično-informacijskog sustava.

Nastavit će se međunarodni Erasmus+ projekt *Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS-SE)* kojem je svrha povezati građane s paneuropskim nastojanjima za otvorenu znanost. U okviru projekta odvijat će se zadane projektne aktivnosti kojima je cilj osnaživanje knjižničara te uspostava knjižnica kao središta građanske znanosti.

Od novih projekata u planu je rad na novom međunarodnom razvojnom projektu *Linked data & BIBFRAME* kao i početak razvojnog projekta *Knjižnice i održivi razvoj – program jačanja kapaciteta*, koji je namijenjen educiranju i osnaživanju matičara koji vrše stručni nadzor u sveučilišnim, visokoškolskim, znanstvenim, specijalnim, narodnim i školskim knjižnicama.

Važne razvojne aktivnosti matične službe bit će posvećene digitalizaciji poslovanja i ujednačavanju praksi matičnih razvojnih službi i daljnjoj implementaciji novih podzakonskih akata u svim hrvatskim knjižnicama.

U svrhu daljnje digitalizacije poslovanja nastavit će se s radom na razvojnim projektima i programima – radit će se na nastavku provedbe programa *Sustava za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki* te na testiranju i nadogradnji sustava *Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj*.

Nastavlja se s daljnjim razvojem i vođenjem *Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica* čije podatke preuzima Državni zavod za statistiku, kao i s koordinacijom provedbe upisa podataka o knjižnicama u Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj.

Provodit će se program *Prema novoj funkcionalnosti portala Hrvatski obvezni primjerak* čija je zadaća okupljanje svih dionika sustava obveznog primjerka u izradi pojedinih zbirki, odnosno skupova podataka o: dionicima sustava, zakonskim odredbama, statističkim pokazateljima o prihvatu građe u analognim i digitalnim pojavnostima, zavičajnim županijskim zbirkama i dr.

Planira se nastavak razvoja *Središnjeg sustava za bibliometrijska pretraživanja* čiji su ciljevi ujednačavanje prakse i bibliometrijskih potvrda te uključivanje svih knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja.

Nastavit će se s aktivnom međunarodnom suradnjom kroz sudjelovanje u međunarodnim strukovnim organizacijama i udruženjima, suradnjom s nacionalnim i ostalim knjižnicama, kao i drugim srodnim ustanovama u Europi i svijetu s ciljem provođenja zajedničkih projekata, programa i aktivnosti te međunarodne promocije hrvatske kulturne i znanstvene baštine. Planira se daljnji razvoj zbirke *Stalna izložba donacija svjetske kulturne baštine*, posebice u suradnji s veleposlanstvima u Republici Hrvatskoj.

Prema ciljevima *Strategije razvoja NSK*, u 2023. godini bit će predstavljena nova službena mrežna stranica NSK koja će se nadograđivati novim funkcionalnostima, a u planu je i izrada strategije upravljanja sadržajem na mrežnoj stranici i društvenim mrežama NSK te komunikacijska strategija NSK. U 2023. godini izrađena Knjiga grafičkih standarda primijenit će se u svim oblicima interne, a osobito eksterne komunikacije i predstavljanja NSK javnosti.

Uz redovite aktivnosti, strateške projekte i razvojne programe, provodit će se i svi projekti koji su u 2022. prijavljeni na natječaj Ministarstva kulture i medija za javne potrebe u kulturi, a koji budu odobreni i dijelom financirani iz navedenog izvora.

Sve razvojne programske aktivnosti u 2023. godini provodit će se u okvirima financijskih mogućnosti. S obzirom na potrebu stabilnog razvoja NSK, radit će se na unapređenju kompetencija djelatnika u svim segmentima, poticati horizontalno usavršavanje i prema potrebi vertikalno stručno napredovanje i/ili akademsko obrazovanje. Zbog sve složenijih poslova i zahtjeva radnih mjesta, posebice onih koja se popunjavaju nakon odlaska u mirovinu osoba s nižom stručnom spremom, nastojat će se, u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja, osiguravati potrebni koeficijenti za praćenje realnih potreba radnih procesa.

Plan rada NSK za 2023. godinu sastoji se od tri dijela. U prvom se dijelu navode redovite i razvojne aktivnosti prema organizacijskoj strukturi NSK. Drugi dio, nazvan *Kulturne, obrazovne i znanstvene aktivnosti: suradnički programi više odjela i procesa*, donosi sažeto prikazanu znanstvenu djelatnost i međunarodnu suradnju. U njemu su popisani svi projekti i programi te planirani skupovi, događanja, kao i rad u radnim grupama, povjerenstvima i odborima, zatim nakladnička i izložbena djelatnost te međunarodna članstva NSK. Aktivnosti u ovom planu predstavljene su kroz rad organizacijskih jedinica te kroz projektne aktivnosti koje povezuju više odjela i moguće partnere izvan NSK. U ostvarivanju Plana rada za 2023. posebna će se pozornost pridavati učinkovitoj međudjelnoj suradnji u realizaciji programa i projekata. Obrazloženja Financijskog plana za 2023. čine treći dio Plana rada NSK i nalaze se u zasebnom dokumentu.

PLAN RADA PREMA ORGANIZACIJSKIM JEDINICAMA

HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO

Hrvatski zavod za knjižničarstvo djeluje kroz Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva, Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice i CSSU. U okviru tih centara provode se aktivnosti redovitih djelatnosti te potiču i provode projekti i programi povezani s razvojem djelatnosti NSK i razvojem učinkovitog hrvatskog knjižničnog sustava.

Zaposlenici Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo planiraju sudjelovati na ukupno 17 hrvatskih znanstveno-stručnih skupova i međunarodnih skupova u Republici Hrvatskoj (*Dani e-infrastrukture SRCE, Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest, 14. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, 18. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, Međunarodna autorska kreativna konferencija MAKK, 35. Proljetna škola školskih knjižničara, 6. okrugli stol Komisije za statistiku i pokazatelje uspješnosti u knjižnicama HKD-a, 14. okrugli stol za školske knjižnice, Baj(kaj)mno i pri(ča)jmo s ma(što)m – Dan bajki i priča, Stručni skup 6. dani bajki i priča, Stručni skup Hrvatskoga čitateljskog društva, 26. Seminar Arhivi, knjižnice, muzeji, Okrugli stol Potencijali razvitka manjih mjesta i gradova promicanjem knjige i čitanja, Stručni skup/videokonferencija „Izgradnja kvalitetnih knjižničnih zbirki za djecu: knjižničar zna!“*, 16. okrugli stol o pokretnim knjižnicama u Republici Hrvatskoj i 10. festival hrvatskih bibliobusa „Pokretne knjižnice u službi promicanja kulture čitanja“, 19. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama na temu knjižničnih usluga za osobe s poremećajem pozornosti i deficitom pažnje, 23. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama te na 7 međunarodnih znanstveno-stručnih skupova i sastanaka [*Godišnja skupština IIPC-a i Konferencija o arhiviranju weba 2023., IFLA 2023., Europeana 2023., CERL (The Consortium of European Research Libraries) seminar 2023., 31. godišnja konferencija EBLIDA i NAPLE foruma, 15th Qualitative and Quantitative Methods in Libraries International Conference (QQML), Charisma and Creativity – Future for Religious Heritage*].

2.1. Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva

U skladu sa ZKKD-om, Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (u daljnjem tekstu ZZOKD), *Pravilnikom o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj* kao i ostalim normativnim aktima, temeljne djelatnosti Centra za razvoj knjižnica i knjižničarstva su matična djelatnost, normativna djelatnost i rad na održavanju i razvoju knjižnično-informacijskog sustava. Aktivnosti i provedbe projekata odvijat će se u skladu sa sljedećim ciljevima *Strategije razvoja NSK*: 1. strateškim ciljem Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, njegovim posebnim ciljem 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama te programskom aktivnosti 1.1.6. Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi te posebnim ciljem 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanja građe, programskom aktivnosti 1.2.5. Povećana kvaliteta upravljanja zaštitom baštinskih i digitalnih zbirki, kao i 3. strateškim ciljem Suradnja u razvoju i inovacijama, njegovim posebnim ciljem 3.1. Unaprijediti

razvoj knjižničnog sustava u Republici Hrvatskoj te programskom aktivnosti 3.1.3. Unaprijeđen nacionalni sustav matičnosti. U 2023. godini ukupno je planirano 35 terenskih stručnih nadzora, 7 sjednica stručnih vijeća matičnih razvojnih službi i 4 sastanka s knjižnicama u nadležnosti matične razvojne službe, vođenje 5 projekata, održavanje 7 radionica u sklopu CSSU-a, držanje 15 izlaganja na skupovima te izrada 5 analiza stanja sustava knjižnica u nadležnosti.

Matična djelatnost

Od redovitih programa nacionalna matična razvojna služba za sveučilišnu matičnu djelatnost tijekom 2023. godine planirat će daljnju koordinaciju rada sveučilišnih matičnih razvojnih službi pružanjem stručno-savjetodavne pomoći sveučilišnim matičnim razvojnim službama u vezi s osnivanjem/zatvaranjem knjižnica, postupcima revizije i otpisa u knjižnicama kao i provedbom terenskih stručnih nadzora. Nacionalna matična razvojna služba organizirat će tri sjednice i predsjedati radom Stručnog vijeća sveučilišnih matičnih razvojnih službi. Provest će tri terenska stručna nadzora rada sveučilišnih matičnih razvojnih službi te rada sveučilišnih i znanstvenih knjižnica. Na temelju analize izvješća o radu i planova rada sveučilišnih matičnih razvojnih službi kao i prikupljenih statističkih podataka, izradit će dubinsku analizu sustava sveučilišnih, visokoškolskih, specijalnih i znanstvenih knjižnica. Vodit će dva projekta s temom digitalizacije poslovanja matičnih razvojnih službi i osuvremenjivanja *Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica* (u daljnjem tekstu: SJEPSPK) i sudjelovati na projektu *Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki*. Održat će radionicu za edukaciju sveučilišnih, visokoškolskih, specijalnih i znanstvenih knjižničara u okviru CSSU-a, koordinirati provedbu razvoja i organizirati sastanke vezane uz sustav Upisnik knjižnica, koordinirati upis podataka sveučilišnih, visokoškolskih, specijalnih i znanstvenih knjižnica u Upisnik knjižnica, koordinirati cjelokupni ciklus prikupljanja, kontrole, analize statističkih podataka te izraditi dodatne pokazatelje. Sudjelovat će s tri izlaganja na skupovima i planirati razvoj i unapređenje matične djelatnosti knjižnica i knjižnične djelatnosti u cjelini.

Matična razvojna služba za školske knjižnice u 2023. godini pružat će daljnju savjetodavnu pomoć knjižničarima u planiranju nabave i izgradnje fonda, reviziji i otpisu knjižnične građe, planiranju i opremanju novih školskih knjižnica i preuređenju postojećih. Njezine aktivnosti će biti usmjerene k ujednačavanju obrade građe. Organizirat će i voditi četiri sjednice Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi i provesti četiri terenska stručna nadzora. Na temelju analize izvješća o radu i planova rada županijskih matičnih razvojnih službi zaduženih za školske knjižnice kao i analize prikupljenih statističkih podataka, izradit će dubinsku analizu sustava školskih knjižnica. Sudjelovat će u provedbi dvaju projekata i održati radionicu za edukaciju školskih knjižničara u sklopu CSSU-a. Koordinirat će unos i kontrolu statističkih podataka školskih knjižnica u SJEPSPK. Sudjelovat će na sastancima za razvoj i održavanje SJEPSPK-a i Upisnika knjižnica, koordinirat će proces upisa školskih knjižnica u Upisnik knjižnica, sudjelovati s dva izlaganja na skupovima, kao i planirati razvoj i unapređenje matične djelatnosti školskih knjižnica i knjižnične djelatnosti u cjelini.

U 2023. godini matična razvojna služba za narodne knjižnice pružat će stručno-savjetodavnu pomoć županijskim matičnim razvojnim službama za narodne knjižnice u vezi s provedbom stručnog nadzora, postupaka revizije i otpisa i postupaka pri osnivanju/zatvaranju narodnih knjižnica. Organizirat će i voditi četiri sjednice, predsjedat će radom Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi i provesti četiri terenska stručna nadzora. Na temelju analize izvješća o radu i planova rada županijskih matičnih razvojnih službi zaduženih za

narodne knjižnice kao i prikupljenih statističkih podataka izradit će dubinsku analizu sustava narodnih knjižnica. Vodit će jedan i sudjelovat će u provedbi triju projekata. Održat će dvije radionice za edukaciju narodnih knjižničara u okviru CSSU-a. Koordinirat će unos i kontrolu statističkih podataka narodnih knjižnica u SJEPSPK, a koordinirat će i provedbu upisa podataka o narodnim knjižnicama u Upisnik knjižnica. Organizirat će *14. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj – s međunarodnim sudjelovanjem* i sudjelovati u cjelokupnom postupku izrade zbornika radova. Sudjelovat će na sastancima vezanim uz razvoj i održavanje SJEPSPK-a i Upisnika knjižnica. Na stručnim skupovima će sudjelovati s tri izlaganja, kao i planirati razvoj i unapređenje matične djelatnosti narodnih knjižnica i knjižnične djelatnosti u cjelini.

U 2023. godini područna matična djelatnost za visokoškolske i specijalne knjižnice pružat će stručno-savjetodavnu pomoć visokoškolskim i specijalnim knjižnicama u području svoje nadležnosti. Sudjelovat će na tri sjednice Stručnog vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica, a organizirat će jedan sastanak u nadležnosti visokoškolskih knjižnica i tri sastanka u nadležnosti specijalnih knjižnica. Provest će deset terenskih stručnih nadzora u visokoškolskim knjižnicama i isto toliko nadzora u specijalnim knjižnicama. Izradit će planove rada za 2024. i izvještaje o radu matične djelatnosti za 2022. godinu za knjižnični sustav Sveučilišta u Zagrebu kao i za visokoškolske i specijalne knjižnice u sustavu sveučilišne matične djelatnosti NSK.

Na temelju izvješća o radu knjižnica i prikupljenih statističkih podataka, izradit će analize stanja visokoškolskih i specijalnih knjižnica u nadležnosti. Kontrolirat će godišnji unos statističkih podataka, sudjelovati na sastancima vezanim uz razvoj i održavanje SJEPSPK-a. Održat će jednu radionicu za knjižničare u sklopu CSSU-a i sudjelovati s četiri izlaganja na skupovima.

Posebna pozornost bit će posvećena digitalizaciji poslovanja i ujednačavanja praksi matičnih razvojnih službi i daljnjoj implementaciji novih podzakonskih akata u svim hrvatskim knjižnicama.

Tijekom 2023. godine pružat će se pomoć pri ostvarenju pravne zaštite baštinske građe u knjižnicama i zbirkama za koju se predmnijeva ili utvrdi svojstvo kulturnog dobra te će u skladu sa ZKKD-om i ZZOKD donijeti osam *Rješenja o svojstvu kulturnoga dobra*. Kako bi se prevladao problem nedostatne obrađenosti građe u baštinskim zbirkama, njihove slabe prisutnosti u mrežnom okruženju kao i poboljšanja zaštite, očuvanja i korištenja knjižničnih zbirki u cjelini, radit će se na provedbi programa *Sustava za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki*. U tom kontekstu planira se testiranje, održavanje i nadogradnja Sustava. Očekuje se da će implementacija novih funkcionalnosti doprinijeti unaprjeđenju Sustava, digitalizaciji poslovanja te da će se ostvariti ciljevi samog Sustava. Provest će se osam terenskih stručnih nadzora, voditi jedan projekt, održati dvije radionice edukacije knjižničara u sklopu CSSU-a te će se sudjelovati s dva izlaganja na skupovima.

Knjižnično-informacijski sustav

Redovite aktivnosti *Integriranog knjižničkog sustava* NSK i visokoškolskih i specijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj u 2023. godini obuhvatit će provedbu redovite tehničke i stručne podrške radu 48 integriranih knjižnica, provedbu godišnje edukacije za rad u sustavu, implementaciju novih funkcionalnosti sustava sukladno analizi potreba, analizu podataka u vezi s automatizacijom poslovanja knjižnica u sustavu, provedbu sustavnog redakcijskog nadzora, organizaciju demonstracijskih vježbi kao i sustavno ažuriranje pravila za rad, osuvremenjivanje

formata MARC 21, osnaživanje zajednice korisnika sustava ažuriranjem portala baze znanja te organizaciju redovite godišnje konferencije korisnika sustava.

Razvojne aktivnosti, paralelno s redovitim aktivnostima, odnose se na provedbu projektnih aktivnosti nabave i implementacije platforme za knjižnične usluge u oblaku koja omogućuje konzorcijalne funkcionalnosti suradnje integriranih knjižnica, objedinjeno upravljanje tiskanom, elektroničkom i digitalnom građom te osigurava primjenu suvremenih bibliografskih formata u semantičkom okružju. Razvojne aktivnosti također se planiraju u dijelu nastavka razvoja Dijeljenih usluga NSK kroz poticanje objave otvorenih knjižničnih podataka i primjene politika ponovne uporabe podataka. Planira se testiranje formata BIBFRAME za izradu bibliografskih zapisa u okružju otvorenih poveznih podataka, kao i drugih međunarodnih standarda u cilju osiguravanja zahtjeva interoperabilnosti knjižnično-informacijskog sustava.

Normativna djelatnost

Redoviti programi normativne djelatnosti u 2023. godini obuhvaćat će praćenje međunarodnih (ISO, CEN) norma i normativnih dokumenata kao i sudjelovanje u donošenju hrvatskih normi članstvom u Tehničkom odboru za knjižničarstvo, dokumentaciju i informacije Hrvatskog zavoda za norme, sustavno praćenje razvoja međunarodnih bibliografskih modela, norma i formata za unos i razmjenu podataka (MARC 21, UNIMARC, BIBFRAME), praćenje razvoja nadziranih rječnika i klasifikacijskih sustava (UDK), razvoj i održavanje *Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima*, ažuriranje mrežnih stranica *Pravilnika*, razvoj i održavanje mrežne usluge Hrvatski UDK Online, prikupljanje podataka o uporabi normi u hrvatskim knjižnicama i drugim baštinskim ustanovama kao i osiguranje savjetodavne potpore i edukacije za primjenu normi.

2.2. Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice

Redovita djelatnost Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice obuhvaćat će, kao i do sada, koordinaciju i razvoj poslovanja, sustava i portala digitalne knjižnice: Digitalne zbirke NSK, Hrvatski arhiv weba (HAW), Nacionalni repozitoriji disertacija (DR) i diplomskih i završnih radova (ZIR), Repozitorij NSK i sustav URN:NBN, sustav Virtualne izložbe i sustav SmartLibrary NSK kao i poslove stručne podrške u digitalizaciji i razvoju sustava digitalne knjižnice ostalih knjižnica; projekte, edukaciju, promidžbu i međunarodnu suradnju. U sklopu Centra provodit će se razvojne aktivnosti predviđene *Strategijom razvoja NSK* te projektima od kojih posebno ističemo provedbu projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* Ministarstva kulture i medija i ostalih projektnih partnera koji se u NSK provodi u više odjela. Nastavit će se proces implementacije sustava *e-Kultura* s ciljem sustavne digitalizacije građe NSK i ostalih knjižnica, voditi razvojni i tematski projekti digitalizacije zbirke građe posebne vrste u sklopu projekta *e-Kultura*, a fokus projekta bit će usmjeren implementaciji sustava *e-Kultura* uvođenjem novog radnog procesa prihvata, pohrane i zaštite svih vrsta digitalne građe i metapodataka trajnom pohranom u središnji sustav *e-Kultura*. Uvest će se i novi proces dostave metapodataka NSK i ostalih knjižnica u nacionalni agregator, objave metapodataka na središnjem nacionalnom portalu kulturne baštine i u *Europeani*. Tijekom 2023. plan je uključiti deset knjižnica u središnji sustav trajne pohrane. Kroz aktivnosti projekta ostvarivat će se i zadaće matičnosti uključivanjem drugih knjižnica u sustav trajne pohrane i koordinacijom digitalizacije kao i ujednačavanja i okupljanja metapodataka digitalne građe. Testirat će se i

implementirati nova funkcionalnost sustava koja se uspostavlja u sklopu sustava *e-Kultura* za prihvata obveznog primjerka svih vrsta *online* publikacija (eOP).

Razvoj sustava digitalne knjižnice osobito će biti usmjeren na uspostavu Hrvatske digitalne knjižnice kao središnjeg sustava i portala mreže hrvatskih digitalnih knjižnica i repozitorija u skladu s odredbama ZKKD-a, *Pravilnika o obveznom primjerku* i *Standarda za digitalne knjižnice*, u skladu s kojim će NSK započeti s provođenjem matične djelatnosti za digitalne knjižnice, provoditi poslove domenskog agregatora i procese zaštite digitalne građe u sustavu trajne pohrane. Kako bi se uspostavila koordinacija digitalizacije, započet će se s izradom Upisnika digitalnih zbirki i preslika kao sastavnog dijela Hrvatske digitalne knjižnice.

Provedba razvojnih poslova i projekata odvijat će se u skladu sa sljedećim ciljevima *Strategije razvoja NSK*: 1. strateškim ciljem Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika i njegovim posebnim ciljevima 1.2. Poboľjšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanja građe, 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe i 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti; 2. strateškim ciljem Osnajivanje kapaciteta Knjižnice te njegovim posebnim ciljem 2.2. Provesti digitalnu transformaciju; 3. strateškim ciljem Suradnja u razvoju i inovacijama i posebnim ciljevima 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničnog sustava u Republici Hrvatskoj i 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru.

Nastavit će se razvoj novih funkcionalnosti sustava Digitalne zbirke NSK u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima. Nastavit će se i provedba niza suradničkih projekata u knjižnici (*Digitalni laboratorij NSK*, *SmartLibrary*, *Čitam lakše! – povećanje dostupnosti digitalnih sadržaja*) kao i projekata i programa koji se provode u suradnji s ostalim baštinskim i znanstvenim ustanovama (*Glagoljica.hr*, *Znameniti.hr*, *Mreža virtualnih izložbi*, *Pozdrav iz Hrvatske*, *Inicijativa za Hrvatski oblak za otvorenu znanost*). U sklopu Hrvatskog arhiva weba radit će se na razvoju idejnog rješenja sustava za selektivno arhiviranje, nastavku razvoja sustava za arhiviranje društvenih mreža, izradi novih skupova podataka te, u suradnji s narodnim knjižnicama, uključivanju dvije nove zavičajne zbirke weba. Nastavit će se suradnja na razvoju mreže repozitorija visokih učilišta (Dabar), Repozitorija NSK, Repozitorija Sveučilišta u Zagrebu i nacionalnih repozitorija ocjenskih radova (dr.nsk.hr, zir.nsk.hr) te dostavi metapodataka u DART-Europe.

Ostale razvojne aktivnosti značajnije će se usmjeriti povećanju kvalitete usluga digitalnih zbirki, što će obuhvatiti povećanje kvalitete pretraživanja, objavi skupova podataka i unapređivanju suradnje sa znanstvenicima i istraživačima, suradnji u području obrazovanja i razvoju obrazovnih sadržaja te razvoju aplikacija za korisnike (*SmartLibrary*, *Pozdrav iz Zagreba*). Planira se nastavak rada na novoj inačici sustava i portala za digitalizirane stare hrvatske novine i časopise te daljnji rad na poticanju digitalizacije te vrste fizički ugrožene građe na nacionalnoj razini kroz suradnju u izradi strategije zaštite i digitalizacije.

Povećanje sadržaja Digitalne knjižnice NSK ovisit će o raspoloživim sredstvima, opremi i djelatnicima, nakladničkoj produkciji digitalne građe i o provedbi suradničkih projekata digitalizacije, a osobito nacionalnog projekta *e-Kultura* kojim će se značajno povećati količina digitalizirane građe te raditi na ujednačavanju postupka digitalizacije građe. Nastavit će se rad na koordinaciji digitalizacije građe, izradi dokumenata u skladu s odredbama Standarda za digitalne knjižnice te će se sudjelovati u domaćim i međunarodnim projektima.

Sudjelovat će se u održavanju radionica u CSSU-u kao i edukacijama i predstavljanjima digitalnih sustava NSK. Organizirat će se *Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest* te će se raditi na redizajnu mrežnih stranica *D-festa*. Provođit će se i edukacija knjižničara povezana sa zakonskim odredbama u području autorskog i srodnih prava, osobito u odnosu na digitalizaciju i korištenje knjižnične građe u digitalnom okruženju.

U sklopu promidžbenih aktivnosti, Centar će provoditi projekte popularizacije znanosti i nastaviti aktivnosti uključivanja digitalnih sadržaja u područje obrazovanja (*Mreža virtualnih izložbi*, natječaj *Baština na mreži* i dr.).

2.3 Akademski centar i stalno stručno usavršavanje knjižničara

Aktivnosti Akademskog centra i stalnog stručnog usavršavanja knjižničara u 2023. godini obuhvaćaju provedbu strukturiranog programa stručnog usavršavanja knjižničara i informacijskih stručnjaka na nacionalnoj i institucionalnoj razini te koordinaciju CSSU-a. Planirane aktivnosti Akademskog centra obuhvaćat će organizaciju poslovanja Zbirke za knjižničarstvo i nabavu 45 novih jedinica građe koje prate trendove u knjižničarskoj struci, potrebe akademskih programa, stalnog stručnog usavršavanja i znanstvenog djelovanja knjižničara. U 2023. godini planira se i koordinacija praktičnog rada za 45 studenata knjižničarstva, informacijskih i komunikacijskih znanosti kao i daljnja suradnja na programima međunarodne razmjene studenata i stručnjaka iz navedenih područja. Provođit će se sustavno prikupljanje, praćenje i upravljanje podacima o zvanjima i napredovanju u knjižničarskoj struci svih knjižničara u Republici Hrvatskoj u okviru kriterija propisanih važećim *Pravilnikom o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci*. U tom kontekstu planira se testiranje, održavanje i nadogradnja sustava Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj. Implementacija novih funkcionalnosti doprinijet će unaprjeđenju sustava i digitalizaciji poslovanja.

U skladu s projektnim mogućnostima CSSU-a, nastavit će se provedba redovitih djelatnosti, koje podrazumijevaju izradu prijedloga kao i usvajanje i provedbu godišnjeg programa edukacije, organiziranje 60 tečajeva, suradnju s voditeljima matičnih službi, 80 predavača CSSU-a i partnerskim institucijama, distribuiranje novosti polaznicima te izdavanje 1.500 potvrda polaznicima o sudjelovanju na tečajevima. U planu je uključivanje novih sadržaja i predavača u CSSU u skladu sa suvremenim potrebama rada u knjižnici uz poticanje razmjene stručnih iskustava i dobrih primjera iz prakse. Razvijat će se učenje na daljinu u obliku webinarima i e-tečajeva u svrhu povećanja dostupnosti i fleksibilnosti trajne izobrazbe. U suradnji s Odjelom Informacijske tehnologije NSK, planira se implementiranje novih funkcionalnosti na mrežnim stranicama CSSU-a.

Razvojne aktivnosti Akademskog centra i stalnog stručnog usavršavanja knjižničara za 2023. godinu u skladu su sa *Strategijom razvoja NSK* u okviru strateškog cilja 2. Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, njegova posebnog cilja 2.2. Provesti digitalnu transformaciju te aktivnostima i očekivanim rezultatima 2.2.1. Ojačana digitalna infrastruktura i 2.2.2. Digitalizirani i integrirani poslovni procesi. Također, aktivnosti poslovnog procesa oslanjaju se na strateški cilj 3. Suradnja u razvoju i inovacijama i njegov posebni cilj 3.1. Razvoj hrvatskog knjižničnog sustava. Obuhvaćene aktivnosti i očekivani rezultati su 3.1.3. Unaprijeđen nacionalni sustav matičnosti i 3.1.4. Izobražena profesionalna zajednica.

ODJEL NABAVA I IZGRADNJA ZBIRKI

Temeljna je zadaća NSK prikupljanje, trajno čuvanje i davanje na korištenje nacionalne nakladničke proizvodnje u analognim i digitalnim pojavnim oblicima. U Odjelu se obavljaju dva temeljna procesa, i to nabava i izgradnja zbirke Croatica te nabava i izgradnja Sveučilišne zbirke.

Redoviti programi

Nastavit će se organizirana i sustavna izgradnja zbirki i fondova u svim analognim i digitalnim pojavnostima, prihvati i distribucija obveznog primjerka u knjižnice sustava, prikupljanje i osiguravanje informacijskih izvora za distribuciju u inozemne knjižnice u sustavu zamjene, prihvaćanje darova i ostavština fizičkih i pravnih osoba, identifikacija i nabava građe za sve profile korisnika u skladu sa zadaćama NSK, a nastavit će se pratiti i Retrospektivna nacionalna bibliografija radi održavanja deziderate starije hrvatske knjige. Nastavit će se i redovita suradnja s nakladnicima kao i kulturnom, stručnom i znanstvenom zajednicom.

3.1. Zbirka Croatica

Nastavit će se s izgradnjom nacionalne zbirke Croatica mehanizmom dostave obveznog primjerka hrvatskih nakladnika u svim analognim i digitalnim pojavnostima propisanim ZKKD-om i *Pravilnikom o obveznom primjerku*. Sustavno će se identificirati i prikupljati i publikacije hrvatskih manjina i iseljenika iz susjednih i prekomorskih zemalja (Zbirka inozemne Croaticae) kao i popunjavati praznine nacionalnog fonda (antikvarna Croatica) korištenjem ostalih modela nabave – kupnjom, zamjenom i darom, čime će se stvoriti preduvjeti za izradu nacionalne tekuće bibliografije te osigurati dostupnost građe. Nabavljat će se rukopisi i stare knjige, grafike i crteži, karte i atlasi i muzikalije, te će NSK nastaviti s obrađivanjem, čuvanjem i osiguravanjem dostupnosti i tog bitnog dijela hrvatske kulturne baštine čiji se najvrjedniji primjerci u fondovima zbirke građe posebne vrste nabavljaju uglavnom kupnjom. Dio obveznog primjerka koji pripada digitalnoj zbirci Croatica nastavit će se s prihvatom i pobiranjem građe u sustave digitalne knjižnice, kao i prihvatom ocjenskih radova u skladu sa *Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* i *Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima*.

U 2023. godini očekuje se zadržavanje broja prinove obveznog primjerka omeđene građe uključujući i sitni tisak (oko 14 500 jedinica); serijskih publikacija (časopisa i novina) – 31 500 jedinica kao i 2022. godine kao i ostale vrste građe (neknjižne građe, glazbene i elektroničke građe), ukupno oko 90 000 jedinica. Očekuje se i jednaki prihvati mrežnih publikacija objavljenih na domeni .hr. Očekuje se i porast obveznog primjerka ocjenskih radova zbog povećanja broja i aktivnosti repozitorija visokih učilišta.

U suradnji s Retrospektivnom nacionalnom bibliografijom, nastavit će se s istraživanjem i obradom hrvatskih knjiga, posebno novijih hrvatskih knjiga (1945. – 1991.) radi osiguranja njihove vidljivosti i dostupnosti.

Zbirka inozemne Croaticae

U 2023. godini planira se održavanje četiri tribine na temu inozemne Croaticae, na kojima će

gostovati ugledne osobe iz hrvatskog kulturnog, znanstvenog i diplomatskog svijeta, a nastaviti će se poslovna suradnja s ustanovama kao što su Hrvatska matica iseljenika, Državni ured za Hrvate izvan Hrvatske, Društvo hrvatskih književnika, veleposlanstva Republike Hrvatske i lektorati u svijetu kao i s pojedincima povezanim s hrvatskom knjigom u inozemstvu.

3.2. Sveučilišna zbirka

U 2023. godini planira se nastavak suradnje u usklađenoj nabavi s knjižnicama u sustavu Sveučilišta u Zagrebu u izgradnji sveučilišne zbirke radi nabave relevantnih temeljnih djela u znanstvenim područjima i disciplinama.

Sustavna izgradnja postojećih znanstvenih i stručnih relevantnih zbirki publikacija u sklopu općih i posebnih fondova NSK kupnjom, zamjenom i darom referentne građe, znanstvenostručnih omeđenih publikacija i tiskanih inozemnih časopisa nastaviti će se nakon kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja informacijskih potreba korisnika Sveučilišne zbirke.

Nastaviti će se s koordiniranom nabavom relevantnih inozemnih baza podataka i elektroničkih časopisa za hrvatsku znanstvenu zajednicu radi povećanja broja izvora (aktivnosti se vezuju uz Odjel Korisničke službe, jer se, osim nabave, razvijaju usluge za korisnike e-izvora za znanstvenu i akademsku zajednicu).

Djelatnici Odjela sudjelovat će u poslovima povezanim s integriranim knjižnično-informacijskim sustavom. Održavati će redovite edukacije za rad u sustavu u skladu s potrebama zajednice, a posebice za studente knjižničarstva.

Djelatnici Odjela će u 2023. godini sudjelovati na dva domaća skupa: *18. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica* i *14. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj* i pripremati stručne i znanstvene radove.

Razvojni programi

Provedba razvojnih poslova i programa odvijati će se u skladu sa sljedećim ciljevima *Strategije razvoja NSK*: 3. strateškim ciljem Suradnja u razvoju i inovacijama i njegovim posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru, s programskom aktivnosti 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika (za razvoj sustava eOP za prihvati i trajnu pohranu obveznog primjerka e-publikacija).

U istoj programskoj aktivnosti raditi će se na analizi stanja poslovanja s nakladnicima, njihovoj edukaciji kao i digitalizaciji poslovanja.

Raditi će se na proširenju suradnje s relevantnim čimbenicima u svijetu i na promjeni lokacije Zbirke inozemne Croatice unutar NSK kao i pojačanoj digitalizaciji građe radi osiguravanja cjelovitosti nabave i veće dostupnosti Zbirke korisnicima u skladu sa strateškim ciljem 1. Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika i njegovim posebnim ciljem 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama i programskom aktivnosti 1.1.1. Digitalna zbirka Croatia dostupnija korisnicima te strateškim ciljem 3. Suradnja u razvoju i inovacijama i njegovim posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru i programskom aktivnosti 3.2.4. Poboľjšana suradnja s organizacijama i udrugama

Hrvata izvan Hrvatske.

Nastavit će se s programom *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti*, koji je vezan uz poseban cilj 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe i programskom aktivnosti 1.3.5. Unaprijeđeno predstavljanje znanstvene i kulturne baštine međunarodnim korisnicima, čime će se osigurati dostupnost hrvatskih publikacija u inozemnim knjižnicama kao i prihvat stranih izvora u svoje zbirke.

Provodit će se program *Prema novoj funkcionalnosti portala Hrvatski obvezni primjerak*, čija je zadaća okupljanje svih dionika sustava obveznog primjerka u izradi pojedinih zbirki, odnosno skupova podataka o dionicima sustava, zakonskim odredbama, statističkim pokazateljima o prijemu građe u analognim i digitalnim pojavnostima, zavičajnim županijskim zbirkama i dr.

Planira se razvoj novih funkcionalnosti portala *eBurza* koje bi obuhvaćale mogućnost slanja *newslettera* kao i novi načini prikaza građe. Planirane aktivnosti su u skladu s općim ciljem 1. Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika i posebnim ciljem 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti.

Planira se i nastavak provedbe programa *Knjižnica „Ljudevit Gaj“ u Donjoj Lastvi: čuvar nacionalnog identiteta hrvatskog naroda u Crnoj Gori*, u kojem će NSK nastaviti pružati stručnu i organizacijsku pomoć knjižnici „Ljudevit Gaj“ u pripremi i provedbi poslova odabira i obrade te pravilnog smještaja i zaštite građe radi pomoći hrvatskoj zajednici u ostvarenju cilja da zbirka postane prepoznatljivo kulturno središte tog dijela Crne Gore.

Planira se izgradnja Zbirke građe s autografskim potpisima.

ODJEL OBRADA

U Odjelu Obrada obavlja se normativni nadzor i deskriptivna i sadržajna obrada omeđene i neomeđene građe. Prati se razvoj standarda i formata vezanih uz bibliografsku kontrolu i izrađuju pravila za njihovu primjenu. U Odjelu se obavljaju tri temeljna procesa: Obrada omeđene građe, Obrada neomeđene građe te Normativni nadzor i sadržajna obrada.

Redoviti programi

Obavljat će se normativni nadzor nad imenima, predmetnim i žanrovskim oznakama, sadržajna obrada općeg fonda NSK, obrada inozemnih omeđenih i neomeđenih publikacija, tiskanih doktorskih disertacija, obveznog primjerka tiskanih i e-serijskih publikacija, obveznog primjerka sitnog tiska i *online* integrirajuće građe. Sudjelovat će se u aktivnostima vezanim uz *Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima*. Prati se razvoj i usklađivati primjena formata MARC 21 za bibliografske i normativne zapise.

U 2023. godini očekuje se izrada 7800 zapisa za omeđenu građu, 650 zapisa za serijske publikacije, 130 zapisa za *online* integrirajuću građu, 12 000 normativnih zapisa za imena i 13 000 sadržajno obrađenih bibliografskih jedinica.

U sustavima Digitalne knjižnice izradit će se i urediti 1250 zapisa (metapodataka) za naslove i sveščice e-serijskih publikacija i 350 zapisa (metapodataka) za e-knjige, što je povećanje u odnosu na plan iz 2022. godine.

Odjel će sudjelovati u ostvarenju programa Centra za stalno stručno usavršavanje i ostalim edukacijskim programima (interne edukacije u NSK, edukacije za rad u knjižnično-informacijskom sustavu *Aleph*, edukacija studenata). Sudjelovat će u poslovima vezanim uz integrirani knjižnični sustav, Digitalnu knjižnicu, u radu tijela Hrvatskog knjižničarskog društva, međunarodnih tijela (UDK konzorcij i IIPC konzorcij) i Virtualnoj međunarodnoj normativnoj bazi podataka (VIAF).

Održavat će se potpuna verzija UDK tablica na hrvatskom jeziku ([Hrvatski UDK online](#)) koju koriste i druge knjižnice i informacijske ustanove u Hrvatskoj.

Na Odjelu obrade održavat će se portali [Katalogizacija i klasifikacija](#), [Normativa baza UDK](#), [Predmetni sustav NSK](#), [Hrvatski arhiv weba](#).

4.1. Obrada omeđene građe

U poslovnom procesu Obrada omeđene građe obrađivat će se inozemne publikacije (tiskane i elektroničke) nabavljene kupnjom, zamjenom ili darom. Obavljat će se retrospektivna katalogizacija građe iz Zatvorenog spremišta. Katalogizirat će se obvezni primjerak integrirajuće *online* građe, građe selektirane za sitni tisak i doktorske disertacije u tiskanom obliku. Izrađivat će se normativni zapisi za imena, zapisi o posjedovanju i primjerku. Radit se poslovi vezani uz HAW: nadzor sustava, selekcija, katalogizacija, arhiviranje obveznog primjerka *online* publikacija, tematska pobiranja i pobiranja nacionalne internetske domene. U suradnji s narodnim knjižnicama, izrađivat će se zavičajne zbirke weba.

4.2. Obrada neomeđene građe

U poslovnom procesu Obrada neomeđene građe obrađivat će se obvezni primjerak serijskih publikacija, uključujući *online* obvezni primjerak kao i novi naslovi inozemnih serijskih publikacija.

Dopunjavat će se preliminarni zapisi izrađeni u ISSN uredu za Hrvatsku i osuvremenjivati zapisi za tekuće publikacije. U OPAC će se unositi zapisi za stare serijske publikacije dostupne u katalogu na listićima. Izrađivat će se i dopunjavati zapisi o posjedovanju i normativni zapisi za korporativna tijela. Dodjeljivat će se UDK klasifikacijske oznake i predmetne oznake prema predmetnom sustavu NSK.

Za svaki će se naslov pratiti potpunost fonda u svrhu reklamacije nepristiglih primjeraka. Obavljat će se akcesijska obrada, opremanje građe mapama i pohrana u Zatvoreno spremište. Izrađivat će se zapisi za Hrvatsku nacionalnu bibliografiju: Niz C, Serijske publikacije i druga neomeđena građa.

Pratit će se razvoj i primjena međunarodnih normi, načela i konceptualnih modela na opis neomeđene građe i bibliografskog formata MARC 21 B.

Sudjelovat će se u radu CSSU-a i redovitoj edukaciji za članice integriranog knjižničnog sustava *Aleph*, kao i Povjerenstva za knjižnični informacijski sustav (BUKI).

4.3. Normativni nadzor i sadržajna obrada

Održavat će se i izgrađivati normativna baza podataka za predmetne oznake, klasifikacijske oznake, oznake za žanr ili oblik, imena i usvojene naslove djela. Obavljat će se izrada, redakcija i nadzor normiranih odrednica za imena, usvojene naslove djela i predmetne oznake u bibliografskoj bazi redovitim pregledom ustaljenih i novih SQL upita te slanjem tablica za ispravke katalogizatorima. Normirane odrednice za imena izrađivat će se i za potrebe kooperativne katalogizacije u sklopu integriranog knjižničnog sustava.

Nadzirat će se razmjena podataka normativne baze NSK s Virtualnom međunarodnom normativnom bazom podataka (VIAF), prema potrebi sudjelovati u radu VIAF Councila i odgovarati na upite ISNI Quality Teama (ISNI-jev tim za kvalitetu).

Uređivat će se i održavati *Pravilnik i priručnik za predmetne odrednice* te ažurirati i dopunjavati sadržaj portala Predmetni sustav NSK. Uređivat će se i održavati Normativna baza UDK oznaka. Analizirat će se mogućnosti izrade nadziranog rječnika za demografske skupine.

Sadržajno će se obrađivati građa za hrvatske bibliografije (CIP i tekuća), *online* građa, doktorske disertacije, inozemne knjige i starije knjige iz fonda NSK. Nakladnicima će se pružati usluga dodjeljivanja UDK oznaka člancima u časopisima i zbornicima radova koji su u postupku objavljivanja.

Razvojni programi

Organizirat će se i koordinirati unos podataka s digitaliziranih listića abecednog kataloga u OPAC prema *Strategiji razvoja NSK* te prema posebnom cilju 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama te vezanim aktivnostima i rezultatima 1.1.5. Podaci o cjelovitom fondu NSK dostupni korisnicima u *online* katalogu NSK.

Provođit će se aktivnosti vezane uz primjenu *Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima* u NSK. Pratit će se razvoj formata MARC21-A i MARC21-B i utvrditi njegova primjena u knjižnično-informacijskom sustavu NSK i knjižnica uključenih u isti sustav vezanih uz poseban cilj 1.1 *Strategije razvoja NSK* te programsku aktivnost 1.1.6 Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi te aktivnosti prema posebnom cilju 3.2. s aktivnostima 3.2.1. Unaprijeđena suradnja u baštinskom sektoru.

Prema posebnom cilju *Strategije razvoja NSK* 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno, aktivnosti 3.3.1. Proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici, sudjelovat će se u radnoj grupi *ISBD for Manifestation Task Force of the ISBD Review Group*.

Provođit će se razvojne aktivnosti vezane uz Hrvatski arhiv weba. Sudjelovat će se na tekućim i novim razvojnim projektima i programima.

U planu je održavanje edukacijskih tečajeva (webinari i e-tečajevi) prema programu CSSU-a.

ODJEL BIBLIOGRAFSKO SREDIŠTE

Sukladno ZKKD-u, Hrvatske nacionalne bibliografije izrađuju se u tri niza: Hrvatska bibliografija knjiga – Niz A, Hrvatska bibliografija članaka – Niz B, Hrvatska bibliografija serijskih publikacija i druge neomeđene građe – Niz C te posebni niz za Hrvatsku retrospektivnu bibliografiju i CIP – knjige u tisku.

S obzirom na situaciju u protekle dvije godine kao i tek nedavno uspostavljenu mobilnost i povezivanje drugih CIP ureda u Hrvatskoj, nismo uspjeli dovršiti planirane aktivnosti. Stoga planiramo raditi na navedenim aktivnostima i ove godine te se nadamo da ćemo određene planove i dovršiti. U planu za 2023. godinu je nastavak rada na dovršenju bibliografske baze koja će obuhvatiti svu građu zbirke Croatica kao i objedinjavanje obrade CIP zapisa iz svih CIP ureda u Hrvatskoj kroz zajedničku platformu za prikupljanje podataka od izdavača. Jednako tako, planira se i izrada preliminarnih zapisa za članke u Nizu B kroz sustav prikupljanja podataka za DOI koji je integriran s našim integriranim knjižničnim sustavom *Aleph*. Na Retrospektivnoj bibliografiji nastavit će se rad na više projekata samostalno i kroz suradnju s drugim odjelima NSK. Ured za identifikatore intenzivno će raditi na nekoliko značajnih planova u svrhu unapređenja poslovanja s nakladnicima – od izrade priručnika za nakladnike do novih komunikacijskih programskih rješenja.

5.1. Tekuća nacionalna bibliografija

Hrvatska bibliografija knjiga, Niz A

Obavljat će se **redoviti poslovi** izrade i pregleda bibliografskih zapisa kao preduvjeta za priređivanje i objavljivanje tekuće nacionalne bibliografije knjiga pristiglih obveznim primjerkom kao i nabavom inozemne Croatice te uvrštenih kriterijima NSK za uvrštavanje građe u tekuću nacionalnu bibliografiju knjiga. Predviđa se da će građa pristizati redovito u približno istom obimu kao i prethodnih godina, no prema proširenim kriterijima za izbor građe, dio fonda Croatice sitnog tiska uvrstat će se u Hrvatsku nacionalnu bibliografiju: Niz A te se očekuje povećanje broja obrađenih jedinica. Nastavit će se redovito objavljivanje bibliografije na mrežnim stranicama Hrvatske nacionalne bibliografije pomoću programa *Biblio Buki* u 12 brojeva godišnje te kumulativnom broju za prethodnu godinu. Nastavit će se rad na pripremi za objavljivanje specijalnih bibliografija prema predmetnom i sadržajnom kriteriju kao i drugim kriterijima. Također, nastavit će se rad na bibliografskoj bazi Croatice koju treba uskladiti s formom Nacionalnog skupnog kataloga, a koji počiva na istoj platformi *VuFind*.

U CIP uredu planira se nastavak **redovite djelatnosti** izrade preliminarnih zapisa i redovito objavljivanje *CIP biltena* u mjesečnoj iteraciji. Predviđa se nešto manji broj CIP zahtjeva, ali se očekuje pojačana suradnja s nakladnicima te, u okviru *Programa koordinirane kontrole izrade CIP zapisa*, pojačana i izravnija suradnja s drugim CIP uredima pri sveučilišnim knjižnicama u Hrvatskoj. U **razvojnem dijelu** planira se nastavak rada na uvođenju jedinstvenog Obrasca zahtjeva za izradom CIP zapisa i u druga CIP središta.

U području **razvojnih programa** planira se funkcionalna uspostava nacionalne bibliografske baze Croatica. Uvođenje jedinstvenog Obrasca zahtjeva za izradom CIP zapisa zahtijevat će znatan angažman Odjela Informacijske tehnologije tijekom godine.

Planira se bibliografska obrada e-knjiga pristiglih putem obveznog primjerka digitalne građe (*eOP*). Planirane aktivnosti obavljat će se u skladu sa *Strategijom razvoja NSK* i *Akcijskim planom NSK* prema programskim aktivnostima 1.1.1. Digitalna zbirka Croatica dostupna korisnicima, 1.1.7. Objedinjeno upravljanje podacima o građi svih vrsta te 3.1.1. Unaprijeđeni skupni katalozi.

Planirana aktivnost uvođenja jedinstvenog Obrasca zahtjeva za izradom CIP zapisa obavljat će se u skladu sa *Strategijom razvoja NSK* i *Akcijskim planom NSK* prema programskim aktivnostima 2.2.2. Digitalizirani i integrirani poslovni procesi i 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika.

Hrvatska bibliografija članaka, Niz B

Obavljat će se redoviti poslovi deskriptivne i sadržajne obrade članaka kao i normiranje autora i redakcije zapisa kao preduvjeta za izradu bibliografije. Bibliografija uključuje znanstvene, stručne, književne i ostale vrijedne priloge iz 745 časopisa i ostalih serijskih publikacija tiskanih (609) i elektroničkih (136) naslova dostupnih u Hrvatskom arhivu weba i objavljenih u Republici Hrvatskoj, koje Knjižnica dobavlja obveznim primjerkom te su dio općeg fonda Croatica.

Nastavit će se povezivanje bibliografskih zapisa i cjelovitih tekstova dostupnih na Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske odnosno na mrežnim stranicama časopisa s otvorenim pristupom objavljenih na domeni .hr.

Nastavit će se poslovi redakcije/nadopune starijih zapisa u cilju semantičke kontrole i terminološkog ujednačivanja ključnih riječi. Planira se objava bibliografskih svezaka na mreži, i to u iteraciji od jednog sveska mjesečno kako bi se završila obrada i objavljivanje svezaka za građu iz 2020. godine. Planira se paralelno izdavanje i tekućih svezaka za 2021. i 2022. godinu koji će sadržavati zapise i za elektroničku i za tiskanu inačicu članaka.

U planu **razvojnih aktivnosti** tijekom 2023. godine intenzivirat će se korištenje podataka prikupljenih kroz sustav DOI-HR pri obradi članaka, njihova interpretacija i inkorporacija u zapise Niza B te će se razviti sustav pretvaranja prikupljenih podataka iz DOI-HR obrasca u MARC21 zapise, što će značajnije poboljšati i unaprijediti sustav, a što će zahtijevati i doprinos Odjela Informacijske tehnologije.

Opisane aktivnosti vezane su uz *Strategiju razvoja NSK* prema programskim aktivnostima Akcijskog plana NSK: 2.2.2. Digitalizirani i integrirani poslovni procesi, 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika i 3.3.3. Povećana međunarodna vidljivost hrvatske znanstvene produkcije.

5.2. Retrospektivna nacionalna bibliografija

Temeljne su djelatnosti Retrospektivne nacionalne bibliografije prikupljanje i istraživanje građe, njezina bibliografska i kataložna obrada i objavljivanje opće hrvatske retrospektivne bibliografije knjiga: od 1835. do 1940. kao i do 1990. godine.

Obavljat će se redoviti poslovi istraživačkog, bibliografskog, terenskog i stručnog prikupljanja

građe, istraživanja građe, istraživanja kataloga i drugih bibliografskih izvora, izrade, dopune/izmjene i pregleda bibliografskih zapisa kao preduvjeta za izradu i objavljivanje opće Hrvatske retrospektivne bibliografije knjiga: 1835. – 1940.

U 2023. godini nastavit će se rad na programu Objavljivanje Građe za hrvatsku retrospektivnu bibliografiju u digitalnom obliku (25 knjiga) te objavljivanje *online* Retrospektivne bibliografije 1835. – 1940. te do 1990. godine u kronološkom rasporedu. Planira se i prikupiti i obraditi novih 200 jedinica za Dopune Građi za hrvatsku retrospektivnu bibliografiju.

Nastavit će se rad na unosima i korekcijama zapisa u Online Hrvatskoj retrospektivnoj bibliografiji u kronološkom rasporedu (<http://bibliografija.nsk.hr/hrb/>) u svrhu ustanovljavanja cjelovitosti bibliografskog zapisa i njihove evidencije kao nacionalnog fonda Croatice. Nastavit će se i rad na istraživanju, unosima i korekcijama zapisa u svrhu izdavanja specijalnih tematskih mrežnih bibliografija Croatice.

Nastavit će se rad na ažuriranju popisa Deziderata RNB 1835. – 1940. te se u njoj nastavlja daljnji unos deziderata bibliografske deziderate Croatice. Planira se rad na specijalnoj mrežnoj bibliografiji hrvatske dječje knjige do 1945. godine (predviđen je odabir, izrada i unos 1500 bibliografskih jedinica tijekom 2023. godine). Planira se nastavak istraživanja, izdvajanja građe te finaliziranje specijalne mrežne bibliografije *Bibliografija hrvatskih putopisa i putopisa Hrvatskom*, a koja bi okupila građu od 1800. do 1940. godine. Planira se daljnji rad, stručna pomoć pri izradi i suradnja s Digitalnom knjižnicom na projektu *Mreža virtualnih izložbi*, osmišljenom za izradu virtualnih izložbi (odabir, obrada i slanje građe na digitalizaciju), a kojim bi se na stručan i kreativan način predstavila digitalizirana kulturna baština, posebice građa NSK, te kako bi se postojeće i buduće virtualne izložbe okupile na jednom mrežnom mjestu.

Opisane aktivnosti vezane su uz *Strategiju razvoja NSK* i programske aktivnosti *Akcijskog plana NSK*: 1.1.7. Objedinjeno upravljanje podacima o građi svih vrsta, 3.1.1. Unaprijeđeni skupni katalogi.

Nastavit će se analiza stanja u bibliografskoj bazi NSK, stručnom i matičnom katalogu NSK, dostupnim pojedinačnim lističnim i ostalim katalogizacijama fonda Knjižnice i njezinim inventarnim knjigama. Nastavit će se i istraživanja neobrađene građe Croatice na mjestu njezina fizičkog smještaja i ostalim izvorištima knjižnične građe s ciljem povlačenja građe sa Zatvorenog spremišta i ostalih mjesta na obradu u Odsjek retrospektivne nacionalne bibliografije te, nakon kataložne i bibliografske obrade i istraživanja, njezina uvrštavanja u fond Knjižnice. Težište rada u 2023. godini bit će prvenstveno u obradi one građe Croatice u fondu NSK koja se nalazi neobrađena, nekatalogizirana i nezastupljena u matičnom katalogu Knjižnice, ujedno i knjižničnoj bazi podataka NSK, primarno: Poklon Ivšić (signature PI), Poklon Frangeš (signature PF) i Poklon Kombol (signature PK).

Planira se finalizacija rada i zatvaranje cjeline posebne zbirke De Franceschi (signatura: PDF) ostalom knjižnom građom (korespondencija, plakati, grafike, novine i serijske publikacije, sitni tisak, efemerna građa itd.), izdvojenom, složenom i raspoređenom u kutijama kako bi sve bilo okupljeno i dostupno korisnicima na istom spremišnom mjestu zbirke De Franceschi unutar Zatvorenog spremišta NSK.

Planira se izraditi 5000 bibliografskih zapisa te 1000 novih i 200 dopunjenih autorskih zapisa, a nastavlja se i s unosom zapisa bibliografskih deziderata Croatice.

Opisane aktivnosti vezane su uz *Strategiju razvoja NSK* i programske aktivnosti *Akcijskog plana NSK*: 1.3.1. Osigurani uvjeti za pristup, istraživanje i analizu građe NSK, 3.1.1. Unaprijeđeni skupni katalozi.

5.3. Identifikatori

Temeljna zadaća ureda za identifikatore je učlanjivanje hrvatskih nakladnika te identifikacija knjiga i druge omeđene građe, notirane glazbe, serijskih publikacija i druge neomeđene građe i članaka u časopisima. Uredi djeluju prema pravilima međunarodnih sustava ISSN, ISBN, ISMN i DOI. U uredima se daju upute, savjeti i stručna pomoć nakladnicima u skladu s pravilima sustava.

U uredima za identifikatore obavljat će se **redoviti poslovi** kao što su dodjele identifikatora, izrada i osuvremenjivanje metapodataka povezanih s identifikatorima, održavanjem i osuvremenjivanjem nacionalnih i međunarodnih baza podataka odgovarajućih sustava i adresara nakladnika, bibliografski nadzor, odnosno praćenje navođenja dodijeljenih identifikatora, edukacija i pomoć nakladnicima u pripremi, uređivanju i oblikovanju publikacija, metapodataka i primjeni identifikatora.

Razvojni programi odvijat će se u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*. Radit će se na daljnjem razvoju rada ureda te će se nastaviti praćenje razvoja i mogućnosti primjene identifikatora. Radit će se i na izradi Priručnika za nakladnike knjiga, poboljšanju poslovanja s nakladnicima preko uspostavljenog programskog rješenja i poboljšanju izvješćivanja za Međunarodni ured za ISBN (ONIX).

Opisane aktivnosti vezane su uz *Strategiju razvoja NSK* te *Akcijski plan NSK* prema programskoj aktivnosti 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika.

ODJEL POSEBNE ZBIRKE

Odjel Posebne zbirke sastoji se od četiriju posebnih zbiraka knjižnične građe, i to Zbirke rukopisa i starih knjiga, Grafičke zbirke, Zbirke zemljovida i atlasa te Zbirke muzikalija i audiomaterijala. Svaka od zbiraka zasebna je cjelina te sadrži vrijednu i rijetku baštinsku građu koja zahtijeva posebne uvjete zaštite, pohrane i uporabe građe kao i dodatna znanja u obradi i predstavljanju građe javnosti. U zbirkama se odvijaju redoviti procesi nabave, formalne i sadržajne obrade, pohrane te rad s korisnicima.

6.1. Zbirka rukopisa i starih knjiga

Redoviti programi provodit će se sljedećim aktivnostima: nabava, obrada, digitalizacija i zaštita te informacijsko-referalna djelatnost.

Nabava građe

Rukopisna i knjižna građa u 2023. nabavljat će se prema katalogu *Desiderata* i slijedeći *Smjernice za izgradnju i zaštitu Zbirke rukopisa i starih knjiga*, s primarnim ciljem izgrađivanja i upotpunjavanja zbirke Croatica unutar zbirke starih i rijetkih knjiga NSK. Građa će se nabavljati kupnjom i darom. U planu je nabava 4 jedinice građe (rukopisna i stara knjiga).

Obrada

Nastavit će se obrada primjeraka knjižne građe i rukopisnih ostavština koje su pohranjene u Zbirci rukopisa i starih knjiga. Obradivat će se primjerci knjižne građe iz 16. i 17. stoljeća povučene s glavnog spremišta te rukopisne ostavštine Mirka Meheša i Jakše Kušana. Obradit će se prinovljena ostavština Ilije Abjanića, čija je predaja dogovorena s Muzejom grada Zagreba. Posebna pozornost posvetit će se radu s iseljeničkom građom koja je pohranjena u Zbirci rukopisa i starih knjiga (inozemna Croatica). Građa će se nastaviti obrađivati u informacijskom sustavu *Aleph*, održavajući istovremeno i tradicionalni katalog na listićima. Izradit će se 100 novih bibliografskih zapisa i 20 normativnih zapisa, a izmijeniti i redigirati 60 bibliografskih i 4 normativna zapisa.

Digitalizacija i zaštita

Provodit će se kontinuirana zaštita knjižne i rukopisne građe izdvajanjem primjeraka građe za zaštitno snimanje te izdvajanjem posebno oštećenih primjeraka građe nad kojima se provode restauratorski zahvati. U svrhu zaštite i bolje dostupnosti građe, nastavit će se s aktivnostima njezine digitalizacije. Očekuje se porast brojčanih pokazatelja u segmentu digitalizacije građe. Radit će se na obradi preslikâ već digitalizirane građe te se planira zadržati broj obrađenih preslikâ od prošle godine (12 000 obrađenih stranica građe i 150 unesenih zapisa metapodataka u sustav Digitalne knjižnice).

Informacijsko-referalna djelatnost i rad s korisnicima

Kao zbirka građe posebne vrste, Zbirka rukopisa i starih knjiga provodit će informacijsko-referalnu djelatnost samostalno i, po potrebi, u suradnji s Informacijskim centrom i na njihov

zahtjev ili poticaj. Rad s korisnicima odvijat će se nesmetano i u punom opsegu s obzirom na to da se nakon ukidanja zaštitnih mjera intenzivirao rad s korisnicima uživo. Nastavit će se rad s korisnicima iz akademskog i visokoškolskog okruženja, posebice sa studentskim grupama koje ciljano dolaze u Zbirku rukopisa i starih knjiga u sklopu seminarske nastave. Na korisničke upite odgovarat će se uživo, telefonski i elektroničkom poštom. Očekuje se porast korisničkih posjeta Zbirci rukopisa i starih knjiga.

Razvojni programi

Razvojni programi odvijat će se prema tri strateška cilja i jedanaest posebnih ciljeva definiranih *Strategijom razvoja NSK*. Posebna pozornost posvetit će se digitalnom snimanju korespondencije koja je pohranjena u Zbirci rukopisa i starih knjiga, a koje se provodi u sklopu projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine*. Navedene aktivnosti u skladu su s općim ciljem 1. *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga* svim skupinama korisnika i posebnim ciljem 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanja građe.

U planu je kratkotrajno izlaganje rukopisa iz rukopisne ostavštine Miroslava Krleže u okviru Festivala Miroslav Krleža. U suradnji s Institutom za filozofiju, planira se izložba o Elzi Kučera, a nastavlja se i rad na započetim virtualnim izložbama. Radit će se na izgradnji digitalne zbirke *Flaciana* i na virtualnim izložbama o Matiji Vlačiću Iliriku i Ivanu Lučiću Trogiraniću. U planu je objavljivanje rada u zborniku sa znanstvenog skupa o hrvatskim dopreporodnim gramatikama u europskom kontekstu. Navedene aktivnosti u skladu s općim ciljem 1. strateškog cilja *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga* svim skupinama korisnika kao i posebnim strateškim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe.

Planira se virtualno sudjelovanje na *IFLA-inu kongresu 2023.*, sudjelovanje na skupovima i radionicama *CERL-a (The Consortium of European Research Libraries)* kao i na festivalskom događanju posvećenom Miroslavu Krleži u srpnju 2023.

6.2. Grafička zbirka

Redoviti programi provodit će se sljedećim aktivnostima: nabava, obrada, digitalizacija i zaštita te informacijsko-referalna djelatnost.

Nabava

Planira se suradnja s umjetnicima, antikvarijatima i pojedincima u nabavi građe prema utvrđenim kriterijima vrijednosti i zastupljenosti u fondu. Kupnja će ovisiti o dobivenim financijskim sredstvima.

Građa će se nabavljati i obveznim primjerkom, i to plakati, razglednice i grafičke mape u sklopu zbirke *Croatica*. Razmatrat će se i procjenjivati ponuđeni darovi Zbirci. Procjena je da će se u godini plana zadržati broj pristiglih primjeraka jedinica građe kao proteklih godina. U suradnji s Odjelom Nabava i izgradnja zbirki, sudjelovat će se u prijedlogu nabave publikacija koje su potrebne za rad u zbirkama.

Obrada

Nastavit će se inventarizacija i obrada novonabavljene te strojna inventarizacija starije građe iz spremišta Zbirke. Nastavit će se sustavna obrada i objava digitalnih preslika građe u sustavu Digitalne knjižnice. Radit će se na izradi novih zapisa u normativnoj bazi imena. Nastavit će se s revizijom razglednica.

Digitalizacija i zaštita

Nastavit će se i s odabirom i pripremom građe za čišćenje, restauraciju i opremanje zaštitnim paspartuima i mapama. Planira se nastavak odabira i pripreme građe te izrada popisa za digitalizaciju vizualne građe prema utvrđenim kriterijima.

Planira se priprema fotostakalaca Griesbacha i Knausa za digitalizaciju (izrada popisa, preventivna zaštita i opremanje) za projekt *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* Ministarstva kulture i medija. Sve aktivnosti zaštite realizirat će se u suradnji s Odjelom Zaštita i pohrana.

Informacijsko-referalna djelatnost

Nastavit će se pružanje stručnih informacija i ostalih usluga korisnicima kao i davanje građe na korištenje prema Pravilniku. Primat će se organizirane grupe u čitaonici. Očekuje se zadržavanje broja korisnika. Zbirka će predstavljati svoj fond na portalu NSK i u Digitalnoj knjižnici. Nastavit će se suradnja sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu. Organizirat će se promocije i predavljanja novonabavljene građe.

Razvojni programi

Planirane aktivnosti Grafičke zbirke su u skladu sa 1. strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika*. Planira se rad na razvoju digitalnih usluga portala Grafičke zbirke, a u sklopu projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* Ministarstva kulture i medija, što je u skladu s posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe te programskom aktivnošću 1.3.4. Unaprijeđene suradničke platforme za kreativne i obrazovne sadržaje.

Planira se sudjelovanje na skupovima: *26. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji, Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest* kao i na kongresima koje će organizirati Muzejski dokumentacijski centar, Hrvatsko muzejsko društvo, Institut za povijest umjetnosti i Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske.

6.3. Zbirka muzikalija i audiomaterijala

Redoviti programi provodit će se sljedećim aktivnostima: nabava, obrada, digitalizacija i zaštita te informacijsko-referalna djelatnost.

Nabava

Redovito će se nadzirati dostava obveznog primjerka glazbene građe Croatica na svim medijima te voditi evidencija nakladnika zvučne glazbene građe. U 2023. očekuje se zadržavanje jedinica glazbene građe pristiglih obveznim primjerkom (oko 500 jedinica zvučne građe te 150 jedinica notnih tiskovina). Razmatrat će se ponude za dar i otkup starije i vrijedne glazbene građe Croatica, osobito rukopisne notne građe.

Obrada

Nastavit će se obrada svih vrsta glazbene građe u knjižničnom sustavu koja uključuje poslove signiranja, inventarizacije, kataložno-sadržajnu obradu kao i nastavak reinventarizacije glazbene građe. U okviru sustava za upravljanje digitalnim sadržajima, nastavit će se obrada i objava digitalne i digitalizirane glazbene građe. Poslovi će uključivati izradu zapisa, izradu analitičkih zapisa, uređivanje metapodataka, izradu i uređivanje koncepata kao i pripremu i uređivanje datoteka zvučne i notirane glazbene građe. Svi zapisi nastavit će se povezivati sa zapisima u knjižnično-informacijskim sustavu. Očekuje se zadržavanje broja obrađenih jedinica.

Digitalizacija i zaštita

Odabirat će se i pripremati građa za zaštitna snimanja kao i za konzervatorsko-restauratorske zahvate. Očekuje se da će se broj jedinica za zaštitu zadržati na razini iz prethodne godine. Nastavit će se sustavno opremanje građe beskiselinskim ovitcima i spremišnim i trezorskim mapama.

Planira se daljnja sustavna zaštita zvučne glazbene građe (migracija) kao i odabir notnih tiskovina i rukopisa za digitalizaciju i zaštitna snimanja.

Informacijsko-referalna djelatnost

Pružat će se stručne informacije i ostale usluge svim korisnicima i davat će se građa na korištenje. Građa Zbirke nastavit će se predstavljati putem mrežnih stranica i portala Digitalizirana glazbena građa u sklopu Digitalnih zbirki NSK kao i putem virtualnih izložbi. Očekuje se zadržavanje broja fizičkih korisnika na prošlogodišnjoj razini uz povećanje korisnika udaljenim pristupom. Nastavit će se stručna suradnja sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu.

Razvojni programi

U planu je nastavak povećanja dostupnosti digitalnih inačica notne građe, a osobito razvoj prikaza i reprodukcije digitalne zvučne glazbene građe i s tim povezanih usluga na portalu Digitalizirana glazbena građa u sklopu Digitalnih zbirki NSK. Nastavit će se sudjelovanje u projektu *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* kroz program aktivnosti *Digitalno objedinjavanje građe Ivana Zajca*. Navedene aktivnosti u skladu su s ostvarivanjem 1. strateškog cilja *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika*, posebnog strateškog cilja 1.2. Poboľjšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanja građe te posebnog cilja 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe kroz programsku aktivnost 1.3.4. Unaprijedene suradničke platforme za kreativne i obrazovne sadržaje.

Planira se prisustvovanje međunarodnom muzikološkom simpoziju *78 rpm at home: Local perspectives on the early recording industry*, Zagreb, u ožujku 2023. kao i sudjelovanje na 26. seminaru *Arhivi, knjižnice, muzeji*. Planira se i nastavak suradnje u organizaciji događanja u sklopu Međunarodnog harfističkog festivala.

6.4. Zbirka zemljovida i atlasa

Redoviti programi provodit će se aktivnostima nabave, obrade, odabira i pripreme građe za digitalizaciju i zaštitu te informacijsko-referalne djelatnosti.

Nabava

Očekuje se zadržavanje ukupnog broja pristiglih primjeraka kartografske građe. Nastavit će se prema zakonskoj obvezi s prikupljanjem obveznog primjerka. U suradnji s izdavačima, planira se prikupljanje digitalne kartografske građe. Surađivat će se s ponuditeljima stare i vrijedne kartografske građe Croatica na otkup. Kupnja će ovisiti o kvaliteti ponude i o raspoloživim financijskim sredstvima. Razmatrat će se i procjenjivati građa ponuđena na dar i zamjenu te odlučivati o njezinu prihvatu u fond Zbirke.

Obrada

Nastavit će se redovita inventarizacija i deskriptivno-sadržajna kataložna obrada cjelokupne novonabavljene kartografske građe. Obradivat će se novonabavljena digitalna kartografska građa. Kao i dosad, nastavit će se s reinventarizacijom građe i revizijom postojećih bibliografskih zapisa. Također, radit će se na reviziji postojećih i izradi novih zapisa u normativnoj bazi geografskih predmetnih oznaka, imena i odrednica za žanr/oblik. U sustavu Digitalne knjižnice, prema raspoloživoj digitaliziranoj i digitalnoj kartografskoj građi, nastavit će se unos koji uključuje poslove izrade zapisa, uređivanja metapodataka, pripreme, obrade i povezivanja slikovnih datoteka kao i uređivanje koncepata geografskih imena i osoba.

Digitalizacija i zaštita

Nastavit će se s odabirom i pripremom te izradom popisa za digitalizaciju kartografske građe prema prioritetima. Nastavit će se priprema građe za restauraciju iz Zbirke Novak kao i priprema za opremanje, čišćenje i digitalizaciju novonabavljene starije kartografske i rukopisne građe.

Informacijsko-referalna djelatnost

Pružat će se stručne informacije i ostale usluge mrežnim i fizičkim korisnicima i davat će se građa na korištenje prema zahtjevima. Očekuje se daljnji trend povećanja broja udaljenih i mrežnih korisnika. Zbirka će se predstavljati putem mrežnih stranica NSK i Digitalne knjižnice. Nastavit će se suradnja sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu.

Razvojni programi

U skladu s 1. strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, planira se rad na realizaciji projekta prostornog

pozicioniranja digitalizirane starije kartografske građe u suvremeni kontekst s ciljem razvoja digitalnih usluga portala Kartografske zbirke, a u sklopu projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* Ministarstva kulture i medija. Razvojne aktivnosti temeljit će se na posebnom cilju 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe kroz programsku aktivnost 1.3.4. Unaprijeđene suradničke platforme za kreativne i obrazovne sadržaje.

ODJEL ZAŠTITA I POHRANA

U Odjelu se obavlja planiranje, organiziranje i pružanje stručnih poslova za cijelu NSK na području pohrane, zaštite, konzervacije i restauracije građe. Odjel sadrži četiri temeljna procesa: Konzervacija i restauracija, Zaštitna snimanja i izrada preslika, Pohrana knjižnične građe i Opremanje i uvez građe.

7.1. Zaštita knjižnične građe

Redoviti programi

Tijekom 2023. godine nastavit će se provoditi sustavna zaštita knjižnične građe s praćenjem uvjeta u kojima se građa nalazi, istraživanjem i procjenom stanja građe i mjerama zaštite (laboratorijska ispitivanja, konzerviranje i restauriranje te vođenje dokumentacije konzervatorsko-restauratorskih radova, uključujući i fotodokumentaciju); pregled stanja novopribavljene građe i potrebni konzervatorsko-restauratorski radovi uz eventualno zaštitno opremanje (separatori, košuljice, mape, kutije, paspartui i drugo); priprema građe za potrebe izlaganja/snimanja unutar i izvan NSK (pregledavanje i odabir građe, snimanje, zaštitno opremanje, izrada zapisnika); program zaštite starih hrvatskih novina (mikrofilmiranje, skeniranje, konzerviranje i restauriranje); pružanje savjetodavne i stručne pomoći knjižnicama i privatnim vlasnicima za zaštitu knjižnične građe i dr. Djelatnici će, kao i dosad, sudjelovati u kvartalnoj provedbi mjera dezinsekcije i deratizacije.

Čišćenje građe iz Zatvorenog spremišta odvijat će se u istom obimu kao i dosad (oko 2000). Postupci konzervacije i restauracije fokusirat će se na zaštitu građe Zbirke Croatica i pregled prinova u fondu zbirke posebne vrste uz očekivane poslove na pripremi građe za izložbe, prije svega građe Grafičke zbirke (*Fischer von Erlach – 2 izložbe u Austriji; Oton Iveković – antologijska djela u Galeriji Klovićevi dvori*). Broj zaštitnih opremanja u 2023. pratit će potrebe zbirke posebne vrste te se očekuje blago smanjenje ukupnog broja u odnosu na prethodne godine, a zbog povećanja izrade zahtjevnijih oblika opreme. Provodit će se programi preventivnog i kurativnog konzerviranja i restauriranja građe baštinskih zbirki vanjskih imatelja u mjeri u kojoj će biti financijski potpomognuti sredstvima Ministarstva kulture i medija. Predviđen je rad na 6 jedinica iz 4 institucije. Kao izrazito važan dio posla procesa Konzervacija i restauracija, ističe se pregled i čišćenje sve građe koja ide na mikrofilmiranje i digitalizaciju, a sa ciljem zaštite građe, opreme i djelatnika.

Mikrofilmiranje se nastavlja odvijati u postojećim uvjetima opreme i osoblja te podrazumijeva pregled i procjenu uporabljivosti starih mikrofilmova radi uvrštenja u fond i korištenja umjesto tiskane građe u prostorima NSK. Nastavlja se digitalizacija starih hrvatskih novina (i časopisa) s mikrofilma. U planu je nastavak mikrofilmiranja zbirke Kušević iz fonda Zbirke rukopisa i starih knjiga te nastavak mikrofilmiranja ostavštine Tome Proševa iz Zbirke muzikalija i audiomaterijala. Osim građe zbirki, nastavit će se sa snimanjem starih hrvatskih novina. Ukupni se plan, u ovim uvjetima i načinu rada, procjenjuje na 80 000 snimaka godišnje, od kojih se gotovo 50 000 odnosi na građu navedenih posebnih zbirki. Mikrofilmiranje novina usklađivat će se s mogućim projektima digitalizacije s mikrofilma u sklopu projekata koje odobri Ministarstvo kulture i medija te digitalizacijom izvornika u projektima *e-Kultura –*

Digitalizacija kulturne baštine i Pisati slobodno: tematski portal o cenzuri periodike krajem 19. i početkom 20. stoljeća.

Digitalizacija će se odvijati redovitim programima ili projektima digitalizacije s mikrofilma i digitalizacije izvornika. S mikrofilma se digitaliziraju uglavnom novine (i poneki časopisi), a očekuje se održavanja broja od oko 45 000 snimaka. S izvornika se, radi trajne ili dugotrajne pohrane, skeniraju i sve vrste građe posebnih zbirke kao i građe sa Zatvorenog spremišta. Poslovi digitalizacije usko su povezani s provođenjem projekata koje odobrava Ministarstvo kulture i medija, a prema čemu se usmjeravaju i prioriteti pripreme građe, skeniranja, obrade kao i održavanja opreme. U planu je snimanje fotostakalaca Grafičke zbirke kao i nastavak snimanja korespondencije iz Zbirke rukopisa i starih knjiga, a u sklopu suradnje na provedbi EU projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* u pohrani digitalnih arhivskih matrica u središnji sustav trajne pohrane.

7.2. Pohrana knjižnične građe

U okviru redovitih programa pohrane građe, obavljat će se sljedeći poslovi: smještaj na police prinovljenih knjiga, časopisa, novina, mjesno dostupne elektroničke građe, hrvatskog sitnog tiska (unikat, arhivski primjerak i dublete); prihvata i smještaj Rektoratske zbirke doktorskih disertacija koja nije dio fonda NSK; izrada naljepnica sa signaturama prispjele građe (nova, restaurirana, opremljena novim mapama); rješavanje prispjelih zahtjeva za korištenjem građe od strane korisnika NSK; provjera statusa knjiga (je li za korištenje u čitaonici ili za posudbu); zaduživanje građe za proces rekatalogizacije te reinventarizaciju građe; izrada reinventariziranih zapisa o primjerku za stariju građu; pregled i izdvajanje građe koja još nije obrađena te njezino slanje u Odjel Obrada. Planira se nastavak revizije najstarijeg dijela fonda kao i upisivanje podataka dobivenih revizijom u računalnu bazu. Provođen će se i preventivna zaštita (nastavak čišćenja knjiga na etaži -1 i -2 kao i građe onečišćene istjecanjem halona – arhivski primjerak časopisa) te slaganje na novu lokaciju unutar etaže -2. Nastavit će se s pregledom stanja arhivskog fonda kao i zamjenom dotrajalih mapa novina.

Razvojni programi

Tijekom 2023. razvojne aktivnosti usmjerene su prema ciljevima *Strategije razvoja NSK*.

Nastavlja se razvoj sustava ili arhiva za upravljanje podacima i fotodokumentacijom Odjela Zaštita i pohrana pod nazivom Konzervacija i restauracija NSK (K-R-NSK) kao i sustava za upravljanje poslovnim i stručnom dokumentacijom Odjela (DOK-2) koji je u skladu sa strateškim ciljem osnaživanja kapaciteta Knjižnice i posebnim ciljem 2.2. Provesti digitalnu transformaciju i 2.4. Osigurati sustavno upravljanje rizicima vezano uz aktivnosti 2.2.2. Digitalizirani i integrirani poslovni procesi i 2.4.3. Unaprijeđena otpornost informatičkih sustava i zaštita građe i podataka. Očekuje se ponovno otvaranje radnog mjesta *arhivist* kao ključnog u uspostavi sustava trajne pohrane prema *Strategiji razvoja NSK*.

U planu je i sudjelovanje u izradi Programa zaštite rukopisa i protokola postupanja. Planira se sudjelovanje u nastavku projekta *Pisati slobodno – tematski portal o cenzuri periodike krajem 19. i početkom 20. stoljeća u Hrvatskoj* koji potiče međuodjelni razvoj.

U planu je početak suradnje s Grafičkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu na analizi stare pisane građe tehnikom multispektralnog snimanja, što će omogućiti karakterizaciju tinti i bojila, vodenih znakova, strukture papira te otkriti detalje nevidljive ljudskom oku. U suradnji s istim fakultetom planira se i rad na razvoju funkcionalnih premaza koji omogućavaju zaštitu građe tijekom pohrane i izlaganja. Aktivnosti su u vezi sa strateškim ciljem 1. *Strategije razvoja NSK* i posebnim ciljem 1.2. Poboľjšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanja građe. Istraživanje stare tehnike uvezivanja građe provodit će se ažuriranjem baze Uvez (MS Access), nadopunom Zbirke uzoraka povijesnih knjigoveških materijala te suradnjom s drugim ustanovama. U skladu s *Pravilnikom o zaštiti knjižnične građe NSK u kriznim uvjetima* u planu je formiranje Kolegija kao stručnog i operativnog tijela koje održava i razvija sustav zaštite građe NSK kako u kriznim tako i u redovitim uvjetima kao i početak izrade dokumenata predviđenih *Pravilnikom* prema aktivnosti 1.2.4. Unaprijeđena zaštita građe u kriznim uvjetima *Strategije razvoja NSK*.

Pripremljena su četiri programa konzervatorsko-restauratorskih radova vanjskih imatelja: na knjižničnoj građi iz manastira Uspenja Presvete Bogorodice Krupa, samostana sv. Frane u Zadru, eparhije slavonske iz Pakraca i Knjižnice Juraj Habelić u Zagrebu.

Na natječaj Ministarstva kulture i medija prijavljen je program naslovljen *Konzervatorsko-restauratorska djelatnost: Dokumentacija i edukacija*, a nastavlja se suradnja odjela u provođenju programa *Hrvatski prvotisci: popis i opis prvotisaka u hrvatskim crkvenim i svjetovnim ustanovama*.

Planira se daljnje usavršavanje djelatnika putem mrežnih seminara (webinara), fizičkih edukacija, stručnih i znanstvenih skupova te simpozija: *26. Seminar Arhivi, knjižnice, muzeji, International conference on materials and tribology (MATRIB), 23rd Conservator-Restorers' Professional Meeting, Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest*.

ODJEL KORISNIČKE SLUŽBE

U Odjelu se planiraju, organiziraju i pružaju opće i stručne informacijske i referalne usluge; izgrađuju zbirke u slobodnom pristupu prema znanstvenim područjima – ponajprije za potrebe Sveučilišta u Zagrebu i u suradnji s knjižnicama Sveučilišta, kao i druge zbirke u čitaonicama. U Odjelu se obavljaju dva temeljna procesa: Informacijski centar (informacijsko-referentne usluge i međuknjižnična posudba) i Čitaonice i posebne zbirke građe (znanstvene i specijalističke informacije), a odvijaju se i aktivnosti osiguravanja pristupa e-izvorima.

Redoviti programi

Nastavit će se s provedbom redovitih programa i aktivnosti: organizacija i provođenje bibliometrijske i informacijske djelatnosti, uključujući citiranost i indeksiranost; tematska i predmetna pretraživanja uživo i na daljinu; organizacija i provođenje edukacija korisnika o informacijskoj pismenosti i srodnim temama, vođenje skupina uz stručno vodstvo; izrada uputa, vodiča i pomagala za korištenje građe i usluga za korisnike; izgradnja, upravljanje i osiguravanje pristupa zbirkama građe u čitaonicama s otvorenim pristupom (opće-znanstveni fond, referentna građa, disertacije i magistarski radovi, službene publikacije, knjižnična građa o Domovinskom ratu, tekući hrvatski i strani časopisi, priljev građe iz ISIP-a, Stalna izložba donacija pisane svjetske baštine...), angažman na poticanju slobodnog i otvorenog pristupa informacijama i informacijskim izvorima za potrebe stručnog i znanstvenog rada, sudjelovanje u izgradnji i upravljanju nacionalnim repozitorijima ocjenskih radova te repozitorijima Sveučilišta u Zagrebu; organizacija i pružanje usluge međuknjižnične posudbe i dostave dokumenata; predlaganje i priređivanje tematskih izložbi, izrađivanje bibliografskih popisa ili kataloga izložbi; sudjelovanje u aktivnostima NSK tijekom obilježavanja obljetnica i prigodnih događanja. Djelatnici će se kontinuirano educirati. Planiraju se i sudjelovanja i izlaganja na domaćim i inozemnim stručnim skupovima kao i objavljivanje znanstvenih i stručnih radova.

Tijekom 2023. godine nastavit će se s kontinuiranom nabavom e-izvora za akademsku zajednicu na nacionalnoj razini. Osim nabave, organizirat će se i edukacije za korištenje e-izvora za stručnu zajednicu i za korisnike.

U 2023. godini koncipirat će se i predložiti izmjene sadašnjih procedura u pružanju usluga korisnicima kako bi se dio usluga NSK učinio prihvatljivijim (nastavak uređenja novih prostora za omogućavanje grupnog učenja i slično, integracija usluge *SmartLibrary*). Također, u 2023. godini će se krenuti s aktivnostima za povećanje vidljivosti usluga namijenjenim studentima kroz predstavljanje na otvorenim danim fakulteta, sudjelovanjem na smotrama sveučilišta te kroz izravnu komunikaciju s kolegama iz fakultetskih knjižnica, pogotovo onih kojima je prostor, zbog potresa, u obnovi. Također, nastavit će se izrada kratkih informativnih i edukativnih videomaterijala za promociju naših usluga.

Planira se suradnja s inozemnim parterima na projektu organizacije međunarodne konferencije *Let's go green* o zelenim knjižnicama u Limericku, Irska, kao i nastavak suradnje na međunarodnom projektu o građanskoj znanosti CeOS_SE (Erasmus+), u sklopu kojeg se planiraju aktivnosti koje će se provesti za Festival znanosti i Mjesec hrvatske knjige 2023.

U 2023. godini planiraju se stručna putovanja i sudjelovanje na skupovima (*LIBER Conference*, *Let's go green Conference*, *18. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica*, *LIDA 2023.*) kao i putovanja vezana uz projektne aktivnosti na projektu CeOS_SE.

8.1. Informacijski centar

U Informacijskom centru planira se nakon provedene revizije i reinventarizacije građe digitalizacija kataložnih listića referentne građe u svrhu organiziranja više digitalnih kataloga referentne građe (topografski katalog novinskog tiska Hrvatske i dr.). Nadalje, planira se nastaviti sa sustavnim istraživanjem korisnika i korisničkih potreba – najprije s kontinuiranim ispitivanjem zadovoljstva korisnika uslugama Informacijskog centra u svrhu poboljšanja razine uspješnosti usluga. Planira se i završetak implementacije Središnjeg sustava za bibliometrijska pretraživanja.

8.2. Čitaonice i posebne zbirke građe

U procesu Čitaonice i posebne zbirke građe nastaviti će se rad na kvalitetnom pružanju informacijsko-referalnih usluga za fizičke i virtualne korisnike (usluge na daljinu), edukaciji korisnika kao i izgradnji zbirke.

U Zbirci službenih publikacija nastaviti će se suradnja sa Središnjim državnim uredom za razvoj digitalnog društva u vezi s prihvatom i dostavom obveznih primjeraka hrvatskih službenih publikacija prema zakonskim odredbama te zajedničkom edukacijom knjižničara o digitalnim izvorima službenih publikacija u okviru CSSU-a. Planira se revizija kao priprema za izradu novih smjernica za izgradnju fonda. U okviru EDC NSK nastaviti će se i s godišnjim obilježavanjem *Tjedna Europe* i *Europskog tjedna sporta*, a u planu je i izrada mrežne izložbe.

U Zbirci disertacija i magistarskih radova očekuje se porast fonda za oko 800 novih naslova. Planira se reorganizacija smještaja građe kao i daljnji rad na osiguravanju dostupnosti i omogućavanju korištenja analogne, digitalne i digitalizirane građe Zbirke u prostoru NSK i na daljinu, u skladu s važećim Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima.

U Zbirci građe o Domovinskom ratu nastaviti će se izgradnja fonda i kontinuirano izlaganje prinova Zbirke. Nastaviti će se rad na osiguravanju i osuvremenjivanju pristupa digitaliziranim člancima okupljenim u bibliografiji *Rat u Hrvatskoj*.

Razvojni programi

Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS-SE) međunarodni je Erasmus+ projekt kojemu je svrha povezati građane s paneuropskim naporima za otvorenu znanost. Kroz projekt će se odvijati zadane projektne aktivnosti kojima je cilj osnaživanje knjižničara da se knjižnice uspostave kao *hubovi* za građansku znanost.

Aktivnosti su u skladu s 1. strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, odnosno posebnim ciljem 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti.

ScienceLab – *ScienceLab* je zamišljen kao središnje mjesto akademske zajednice za kolaboraciju i edukaciju. Projekt će se odvijati u nekoliko faza, a u prvoj se fazi očekuje prenamjena dijela postojećeg prostora u NSK u novi prostor s najsuvremenijom informatičkom tehnologijom koji će omogućiti nove načine rada i učenja. Planira se suradnja s *Digitalnim laboratorijem* i drugim inovativnim programima, poput projekta *CeOS_SE*.

Aktivnosti su u skladu s 1. strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, odnosno posebnim ciljem 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti.

NSKlik. Razvoj interaktivne računalne igrice za predstavljanje usluga NSK i *CroAtriuma*. U 2023. odvijat će se pripremna faza projekta, tijekom koje će se napraviti idejno rješenje i tražiti izvori financiranja.

Aktivnosti su u skladu s 1. strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, odnosno posebnim ciljem 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti i s 2. ciljem *Strategije razvoja NSK* – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, odnosno posebnim ciljem 2.2. Provesti digitalnu transformaciju.

Središnji sustav za bibliometrijska pretraživanja

U cilju unaprjeđenja usluga vezanih uz bibliometriju i analizu znanstvene produktivnosti, na inicijativu NSK i Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj, razvija se Središnji sustav za bibliometrijska pretraživanja. Ciljevi sustava su ujednačavanje prakse i bibliometrijskih potvrda, uključivanje svih knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja, pružanje redovitih edukacija i ažurnih informacija knjižničarima i krajnjim korisnicima.

Aktivnosti su u skladu s 1. strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, odnosno posebnim ciljem 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti i s 2. strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, odnosno posebnim ciljem 2.2. Provesti digitalnu transformaciju.

Knjižnice i održivi razvoj – program jačanja kapaciteta

S ciljem osnaživanja knjižničara, u sklopu programa *Knjižnice i održivi razvoj – program jačanja kapaciteta*, koji se provodi u suradnji s Centrom za razvoj knjižnica i knjižničarstva, osigurat će se edukacija edukatora s ciljem osnaživanja knjižničara za izradu i provedbu zelenog plana u sklopu pokretanja zelene tranzicije u knjižnicama.

Aktivnosti su u skladu s 2. strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, odnosno posebnim ciljem 2.2. Provesti digitalnu transformaciju kao i posebnim ciljem 2.3. Osigurati učinkovito upravljanje zgradom i zelenu tranziciju.

ODJEL ZAJEDNIČKI POSLOVI

9.1. Odsjek Tajništvo

Odsjek Tajništvo će tijekom 2023. godine obavljati redovite aktivnosti u području općih i kadrovskih poslova, poslova pisarnice i pismohrane, pravnih poslova kao i poslova javne nabave i ekonomata.

U Tajništvu će se obavljati poslovi pravne potpore u vezi s potrebama ustrojbenih jedinica NSK tijekom ostvarenja različitih stručnih projekata i programa kao i obavljanja redovitih i izvanrednih zadaća. Pravna potpora obuhvaća potporu izradi internih akata, praćenje, izvješćivanje i primjenu propisa koji su bitni za poslovanje NSK, pružanje informacija za potrebe inspekcijskih nadzora, suradnju s odvjetničkim uredom opunomoćenim za zastupanje NSK u sudskim postupcima i samostalno zastupanje NSK u postupcima pred sudovima i drugim državnim tijelima; izradu svih vrsta ugovora i sporazuma za potrebe NSK kao i pravne poslove u pružanju potpore Upravnom i Stručnom vijeću i ustrojbenim jedinicama NSK u obavljanju redovite djelatnosti i poboljšanju djelatnosti i razvoju NSK.

Ured za javnu nabavu, u suradnji s ostalim unutarnjim ustrojbenim jedinicama, obavljat će redovite aktivnosti iz svoje nadležnosti, a pripremat će prijedlog godišnjeg plana javne nabave, provoditi postupke javne nabave roba, radova i usluga za potrebe NSK, pratiti odvijanje postupaka nabave u skladu s planom nabave, voditi evidencije o postupcima nabave i zaključenih ugovora te pripremati, prema potrebi, promjene plana nabave tijekom godine. I dalje će se pružati značajna podrška i obavljati aktivnosti u procesu nabave pristupa e-izvorima s ciljem omogućavanja pristupa ciljanoj i zainteresiranoj javnosti elektroničkim znanstvenim časopisima.

Ekonomat će obavljati poslove prijama robe u skladišta i njezine raspodjele i voditi evidenciju prijama i otpreme.

Kadrovska služba obavljat će redovite stručne poslove koji se odnose na statusna i radno-pravna pitanja radnika NSK, koordinirat će poslove izbora kandidata u postupcima javnih natječaja, unositi podatke o radnicima NSK u sve relevantne registre i evidencije, a prema potrebi obavljati i druge poslove. Osim toga, kadrovska služba sudjeluje kao administrativna potpora u provođenju stručnih ispita za zvanja u knjižničarskoj struci, a u skladu s valjanim propisima iz područja knjižničarstva. Veća aktivnost očekuje se oko usklađivanja internih akata s promjenom podzakonskih akata iz područja knjižničarstva, što će uzrokovati i promjene ugovora o radu stručnog knjižničarskog osoblja kao i u sustavu Centralnog obračuna plaća. Promjene u ugovorima i COP-u bit će moguće u trenutku kad u važećoj *Uredbi o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama* budu uređeni nazivi stručnog knjižničarskog osoblja. Osim toga, u internim aktima bit će potrebno uskladiti prijelaz s kune na euro, gdje je primjenjivo. Obavljat će se stalna asistencija odnosno administrativni poslovi za potrebe provođenja ispita za stjecanje stručnih zvanja u knjižničarskoj struci.

Ured pisarnice i pismohrane obavljat će poslove prikupljanja, svrstavanja i pohranjivanja službene dokumentacije, poslove dostave i otpremanja pismena, poslove čuvanja, zaštite i, ovisno o potrebi, izdvajanja arhivskog gradiva.

Planirane aktivnosti Odsjeka su u skladu s 2. strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Osnaživanje kapaciteta NSK, poseban cilj 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj.

9.2. Odsjek Financijski i računovodstveni poslovi

U nadležnosti Odsjeka Financijski i računovodstveni poslovi u 2023. godini očekuju se redoviti poslovi financijskog računovodstva, računovodstva poreza kao i troškovnog i upravljačkog računovodstva koji osiguravaju temelje za zakonima propisane obračune, kao i za planiranje, praćenje i analiziranje financijskih pokazatelja poslovanja, prikupljanje, pripremu i osiguravanje informacija ekonomskog sadržaja koje su namijenjene Upravi u svim fazama poslovnih aktivnosti, poslove pripreme financijskog plana NSK i pratećih financijskih dokumenata te izrade povremenih izvješća i godišnjeg obračuna Financijskog plana NSK za Izvještaj o radu NSK.

U nadležnosti Odsjeka odrađivat će se poslovi upravljanja novčanim sredstvima, poslovi vezani uz naplatu potraživanja, nadzor troškova poslovanja, obavljanje platnog prometa, evidenciju dugotrajne imovine, obračun plaća i blagajničko poslovanje. Također, pratit će se implementacija eura kao nove valute s obzirom na održanje stabilnosti.

Uz navedene redovite poslovne aktivnosti, Odsjek će provoditi financijsko praćenje odobrenih projekata koji se financiraju iz sredstava Europske unije (*e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine, CeOS, e-Sveučilišta*) kao i projekata odobrenih na temelju posebnih sporazuma s međunarodnim institucijama. Osim projekata koji se financiraju sredstvima međunarodnih institucija, financijski značajan udio u projektnim aktivnostima predstavljaju odobreni projekti Ministarstva kulture i medija i Ministarstva znanosti i obrazovanja kao i projekti suradnje na tržištu Republike Hrvatske.

Planirane aktivnosti Odsjeka su u skladu s 2. strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta NSK*, poseban cilj 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj.

9.3. Odsjek Održavanje

Od strane zaposlenog osoblja i angažmanom vanjskih izvršitelja, Odsjek Održavanje obavljat će poslove redovitog i povremenog pregleda, servisiranja, ispitivanja tehničko-tehnološke opreme i instalacija u zgradi koji proizlaze iz zakonskih i drugih obveza.

Obavljat će se kalkulacije količina rezervnih dijelova i potrošnog materijala, pripreme tehničke dokumentacije za potrebe postupaka javne nabave i pokretanje postupaka; planiranje, organizacija, izvođenje, koordinacija i nadzor svih tehničkih radova s ciljem redovitog održavanja funkcionalnosti svih sustava, dijelova i međusobno integriranih sklopova zgrade (strojarsko-tehnološki sustavi, sustavi tehničke zaštite objekta, elektroinstalacije, građevinsko-interijerski elementi zgrade i dr.).

Nadalje, obavljat će se poslovi redovitog i periodičkog čišćenja i održavanja higijensko-tehničkih uvjeta unutar i izvan zgrade kao i provođenje redovitih dezinsekcijско-deratizacijskih i po potrebi dezinfekcijskih mjera, interventnih popravaka i otklanjanja eventualnih prekida u radu pojedinih tehničkih sustava u zgradi. Odsjek Održavanje pružat će tehničku podršku Odsjeku Marketing i komunikacije za razglas i elektroinstalacije u vezi s pojedinim događanjima, kao i tehničku podršku djelatnicima NSK.

U okviru investicijskog održavanja, predviđa se pristup realizaciji projektnih aktivnosti sukladno općim ciljevima *Strategije razvoja NSK*, ovisno o odobrenim financijskim sredstvima. U lateralnom dijelu zgrade obavljat će se svi poslovi održavanja uvjeta za nesmetano obavljanje djelatnosti NSK u cilju njezina daljnjeg razvoja kao i aktivnosti upravljanja prostorom koje su vezane uz događanja u organizaciji Vlade Republike Hrvatske, ostalih državnih tijela i same NSK.

Odsjek će voditi računa o provođenju mjera usmjerenih k racionalizaciji potrošnje energenata.

Planirane aktivnosti Odsjeka su u skladu s 2. strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Osnaživanje kapaciteta NSK, poseban cilj 2.3. Osigurati učinkovito upravljanje zgradom i zelenu tranziciju.

9.4. Odsjek Marketing i komunikacije

Odsjek Marketing i komunikacije obavlja poslove promidžbe NSK, njezine građe, usluga i proizvoda kontinuiranom komunikacijom s javnostima, organizacijom skupova, izložbi i raznih događanja koja su vezana uz rad Knjižnice, kao i knjižničarstvo, obrazovanje, kulturu i znanost.

Odsjek će u 2023. godini nastaviti raditi na produkciji događanja u Knjižnici i izvan nje, izložbenoj djelatnosti, održavanju i razvoju Portala i društvenih mreža NSK, odnosima s medijima, nakladničkoj djelatnosti i distribuciji izdanja NSK, lekturi i prijevodima, grafičkoj pripremi i tisku kao i marketinškim aktivnostima i promidžbi NSK. Nastavit će se i rad na poboljšanju interne komunikacije i uspostavi suradnje na projektima i programima u kojima je NSK partner/suorganizator.

Odsjek će informirati javnosti o djelatnostima, projektima i programima NSK i promicati građu NSK putem službene mrežne stranice NSK i profila NSK na društvenim mrežama Facebook, LinkedIn, Twitter, Instagram kao i kanala NSK na servisima YouTube i Pinterest te na blogu NSK i u medijima. U 2023. godini objavit će se nove službene mrežne stranice NSK koje će se nastaviti nadograđivati novim funkcionalnostima, a planira se izrada Strategije upravljanja sadržajem na mrežnoj stranici i društvenim mrežama NSK kao i daljnja edukacija djelatnika u području digitalnih komunikacija i digitalnog marketinga. Nastavit će se kontinuirana komunikacija s medijima, informiranje medija o događanjima, aktivnostima, projektima i uslugama NSK; prikupljanje medijskih objava (pressclipping) i priprema analize i godišnjeg izvješća medijskih objava kao i održavanje dobrih odnosa s novinarima.

U sklopu marketinške aktivnosti, u planu je početak primjene nove knjige grafičkih standarda u svim oblicima interne, a osobito eksterne komunikacije, izrada promidžbenih materijala, sudjelovanje u pripremi komunikacijske strategije NSK i plana komunikacije za 2023. godinu. Sukladno usustavljenoj nakladničkoj djelatnosti, Odsjek će surađivati međuođjelno u kontekstu koordinacije i produkcije izdanja, ali i kao samostalni nositelj svih nakladničkih i sunakladničkih poslova, od autorstva, uredništva i grafičkog oblikovanja do prikupljanja sredstava, odabira tiskare, formiranja cijene i distribucije izdanja.

Odsjek će i u 2023. koordinirati proces posudbe građe vanjskim posuditeljima, najčešće muzejima. Redovito će se međuođjelno surađivati u izradi natječajne dokumentacije za prijavu programa i projekata za financiranje.

Nastavit će se rad na programima *Digitalnog laboratorija NSK* – razvoju mobilne aplikacije *SmartLibrary* i *Podcasti u Digitalnom laboratoriju NSK*.

Zaprimat će se i obrađivati zahtjevi za posudbu, koordinirat će se poslovi vezani uz posudbu unutar NSK – od pregleda građe, preko pripreme posudbenih ugovora do pregleda vraćene građe. I u 2023. godini Odsjek će organizirati i koordinirati organizaciju vlastitih izložaba i skupova kao i suradničkih izložaba i događanja različitih vrsta.

Djelatnici Odsjeka sudjelovat će u programskim i organizacijskim odborima sljedećih vlastitih i suradničkih projekata, programa i manifestacija: projekt *Čitam lakše, Vremeplov riječi – digitalni arhiv hrvatske književnosti*, *Zeleno je pametno – SmartLibrary NSK okreće na zeleno*, aplikacija *SmartLibrary*, *Pozdrav iz Hrvatske*, projekt *Podcasti u Digitalnom laboratoriju*, natječaj *Hrvatska lijepa knjiga*, natječaj *Baština na mreži*, izložba *Velikanke – znane i neznane*, međunarodna konferencija *Let's go green, 14. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj – s međunarodnim sudjelovanjem*, *Mjesec hrvatske knjige*, *Noć knjige*, *Obilježavanje Dana NSK*, manifestacija *Knjižna booka*, *Festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest*, *Festival povijesti – KlioFest*, *Festival Miroslav Krleža*, manifestacija *Žene u NSK*, izložba *Hrvatska glagoljica* u Bugarskoj, izložba *Elza Kučera*.

Aktivnosti Odsjeka odvijat će se u skladu sa sljedećim ciljevima *Strategije razvoja NSK* – strateškim ciljem 1. Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe te posebnim ciljem 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti, zatim strateškim ciljem 2. Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, posebnim ciljem 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj (2.1.4. Poboljšana komunikacija i međuodjelna suradnja) kao i strateškim ciljem 3. Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljevima 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru i 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini europske unije i globalno.

9.5. Odsjek Sigurnost

Redoviti poslovi Odsjeka obuhvaćaju brigu o sigurnosti građe, korisnika i zaposlenika, zaštitu na radu i zaštiti od požara kao i obavljanje obrambenih priprema prema potrebi. Odsjek će tijekom 2023. godine i dalje, ovisno o potrebi, pružati potporu tijekom održavanja događanja u korpusnom i lateralnom dijelu zgrade NSK. U suradnji s djelatnicima Ministarstva unutarnjih poslova, Odsjek će, ovisno o potrebi, pružati potporu tijekom događanja u kojima sudjeluju ili su organizatori državna tijela koja koriste lateralni dio zgrade NSK.

Osnovni ciljevi iz područja zaštite od požara u planu za 2023. godinu bit će briga o izradi podloga neophodnih za privlačenje sredstava iz fondova Europske unije namijenjenih za zamjenu sustava za dojavu požara u korpusnom dijelu građevine. Jednako tako, u koordinaciji s Odsjekom Održavanje, služba će brinuti o izvršenju pojedinih tehničkih mjera iz procjene ugroženosti od požara kao i o poticanju ulaganja sredstava u sustave sigurnosti. Zbog otežanog pristupa prostorijama u NSK, vodit će se računa o uvođenju sustava Master ključ. Obavljat će se poslovi povezani s redovitim i povremenim ispitivanjima sustava za dojavu i gašenje požara od strane ugovornih provoditelja, ovlaštenih tijela i osoba te u suradnji s djelatnicima Odsjeka. Nadalje, na poslovima iz zaštite na radu očekuju se daljnja nastojanja na unapređenju i kvaliteti radnog mjesta u svrhu smanjivanja ozljeda na radu kao i provođenje protuepidemijskih mjera

usmjerenih sprječavanju širenja bolesti Covid-19 među korisnicima, zaposlenicima, suradnicima i gostima. U sklopu predviđenih aktivnosti, provest će se redovita vježba za evakuaciju i spašavanje, osposobljavanje zaposlenika i ovlaštenika za zaštitu na radu, održavanje redovitih sjednica Odbora zaštite na radu i predviđena ispitivanja.

Tijekom 2023. godine provodit će se utvrđene mjere iz Plana mjera zaštite na radu za 2023. godinu.

Planirane aktivnosti Odsjeka u skladu su s 2. strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, poseban cilj 2.4. Osigurati sustavno upravljanje rizicima.

ODJEL INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Odjel Informacijske tehnologije značajan je i neizostavan dionik u stvaranju brojnih idejnih rješenja i usluga koje NSK pozicioniraju u okvire suvremenog informatičkog poslovanja. Primjena informatičkih tehnologija, kroz sudjelovanje Odjela u provođenju i kontinuiranom osuvremenjivanju redovitih programa, realizaciji budućih planova i programa, i dalje je neodvojiva od temeljnog i svakodnevnog knjižničarskog poslovanja.

U daljnjem planiranju podjednak značaj nužno je usmjeriti i na razvoj infrastrukture koja često uvjetuje realizaciju planova, pružanje i organiziranje podrške u provođenju redovitih programa, sudjelovanje u razvojnim programima, ali i na kontinuirano praćenje razvoja ICT sektora zbog sustavne primjene postojećih kao i novih standarda i tehnologija.

Zbog specifičnosti brzog informatičkog razvoja i očekivane primjene suvremenih informacijskih tehnologija u svakodnevnom poslovanju NSK, nužno je osigurati i kontinuirano stručno usavršavanje informatičara Knjižnice, redovito ih osposobljavajući kroz konferencije, certificiranje kao i poticanje daljnjeg obrazovanja. Dugoročno, to će osigurati da NSK s kvalitetnim ljudskim resursima u Odjelu Informacijske tehnologije u što manjoj mjeri mora angažirati vanjske suradnike. Ulaganjem i planskim pristupom stručnom usavršavanju informatičara, NSK će, koliko je to moguće, samostalno i s postojećim kadrom sustavno unaprjeđivati svoje poslovanje i realizirati buduće planove.

10.1. Odsjek Infrastruktura

Redoviti programi

Kao i svake godine, redovito će se održavati poslužitelji i računala te instalirati, odnosno ažurirati, operacijski sustavi, administrirati aktivni direktorij domene knjiga.nsk.hr te DHCP poslužitelj.

Redovito će se provoditi aktivnosti vezane uz sigurnost i zaštitu rada mreže kao i izradu sigurnosnih kopija (*backup*) podataka, pri čemu će se, ovisno o financijskim mogućnostima, povećati i podatkovni prostor za izradu sigurnosnih kopija.

Redovito će se nadograđivati svi poslužitelji i mrežna oprema (prije svega glavni mrežni vatrozid – *Fortigate Firewall*), što će obuhvatiti daljnju implementaciju, administraciju pravila, servisa i IP adresa. Redovito će se upravljati i održavati preklopnici te *Wi-Fi* oprema.

Provodit će se sve aktivnosti vezane za nabavu nove opreme radi osiguranja uobičajenih i boljih uvjeta za rad djelatnika i korisnika NSK, u skladu s financijskim mogućnostima.

Sistemska održavanje i podrška obuhvatit će redovite aktivnosti u otklanjanju poteškoća u radu, izradi tehničke dokumentacije, nadzoru i održavanju poslužitelja i računalne mreže te poslova zaštite.

Redovito će se pružati podrška raznim događanjima unutar NSK u obliku postavljanja multimedijalne opreme te osigurati mrežnu povezanost na zahtjev. Po potrebi, pružat će se tehnička podrška za diplomirane knjižničare i stručne ispite. Redovito će se raditi sigurnosne kopije (*backup*) svih vitalnih poslužitelja koji su bitni za redovit rad Knjižnice. Ovisno o financijskim mogućnostima, nabavit će se i implementirati sustav sigurnosne pohrane većeg kapaciteta (u skladu s 2. strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice*, poseban cilj 2.4. Osigurati sustavno upravljanje rizicima.)

Redovito će se provoditi sigurnosno sistemsko održavanje poslužitelja Microsoft Windows platforme, održavanje sistema WSUS i upravljanje datotečnim poslužiteljima.

Ovisno o financijskim sredstvima, radit će se na infrastrukturnom opremanju novog izložbenog prostora knjižnice – *CroAtriuma*.

Organizirat će se i provoditi poslovi održavanja i podrške za sve ostale informacijske sustave izrađene uz pomoć vanjskih suradnika kao i kupljene informacijske sustave koje NSK koristi, u skladu s financijskim mogućnostima.

10.2. Odsjek Razvoj IT usluga

U skladu s planom razvoja na poboljšanju poslovnih procesa i korisničkih usluga, radit će se na uspostavi novih baza podataka, novih usluga, razvoju mikrostranica i portala kao i održavanju postojećih.

Pružat će se informatičko-tehnička podrška redovitom poslovanju na projektu integriranog knjižničnog sustava *Aleph*, osigurati redoviti produkcijski rad NSK te knjižnica sastavnica Sveučilišta u Zagrebu (ZAG), kao i pružiti podrška sustavu kod prelaska na rad u oblaku. Uslijed upražnjenog radnog mjesta redaktora baze, otežano će se provoditi redakcijski nadzor bibliografskih podataka, zapisa o posjedovanju i zapisa o primjercima te će se po potrebi vršiti sistemske izmjene.

Uslijed višegodišnjeg upražnjenog radnog mjesta analitičara baze podataka, podaci u knjižničnom sustavu analizirat će se otežano, što uključuje provedbu statističkih analiza, izradu izvješća (servisna izvješća i SQL zahtjeve). Provodit će se poslovi redovitog održavanja kataloga NSK koji sadrži zapise za knjižnu i ostalu vrstu građe iz fonda NSK te zapise za građu koju NSK ne posjeduje (Hrvatska retrospektivna bibliografija, pojedini CIP zapisi).

Jednom godišnje izvršit će se provjera usklađenosti (certificiranja) matičnih ustanova i pružatelja usluga (NSK) s normama AAI@EduHr.

Provodit će se poslovi održavanja i podrške za informacijske sustave i programska rješenja koja su izrađena u NSK [*Pitajte knjižničara, Tematsko pretraživanje, UDK prevoditelj, UDK normativa, BRKLJA – aplikacija za ulaz korisnika u prostor NSK, Bilten prinova, Bibliometrijske usluge, Sustav za rezervaciju dvorana, Upravitelj časopisa, Večernji rad, Viškovi, ISBN, ISMN, Aplikacija za tiskanje naljepnica (signatura), Ekspedit, CIP, Skupni katalog, Bibliografije, Sustav DOI, Informacijski sustav dokumentiranja stanja građe NSK i postupaka zaštite građe, URN:NBN, Statistika hrvatskih knjižnica, Nacionalna bibliografija, Upisnik knjižnica*].

Odsjek Razvoj IT usluga će u suradnji s drugim organizacijskim jedinicama raditi na uspostavi i implementaciji programskih rješenja koja se provode kroz projekte Ministarstva kulture i medija (npr. *Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki, Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj, SmartLibrary* i sl.).

U sklopu projekta *e-Kultura: digitalizacija kulturne baštine*, nastavit će pružati podrška digitalizaciji građe NSK, razvoju digitalne knjižnice i trajne pohrane digitalne građe te razvoju sustava *Virtualne izložbe* NSK.

Razvojni programi

Novi NSK.HR web portal

U suradnji s Odsjekom Marketing i komunikacije, radit će se na implementaciji novog centralnog mrežnog mjesta nsk.hr.

Uspostava nacionalne baze Croatica

Planira se funkcionalna uspostava nacionalne bibliografske baze Croatica i uvođenje jedinstvenog obrasca zahtjeva za izradom CIP zapisa.

Hrvatski obvezni primjerak (HOP)

U planu je razvoj novog modula za izvoz i prikaz statističkih podataka i omogućavanje detaljnijih analitičkih analiza kroz sam sustav.

eBurza

Planira se razvoj novih funkcionalnosti za projekt *eBurza* koji se provodi u Odjelu Nabava i izgradnja zbirki. Nove funkcionalnosti obuhvaćale bi mogućnost slanja *newslettera* i novi način prikaza građe.

Planirane aktivnosti Odsjeka su u skladu s 1. strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika*, poseban cilj 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti.

Razvojne aktivnosti Odjela Informacijske tehnologije bit će usmjerene provedbi 2. strateškog cilja *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice*, posebnim ciljem 2.2. Provesti digitalnu transformaciju te programskim aktivnostima: 2.2.1. Ojačana digitalna infrastruktura, 2.2.2. Digitalizirani i integrirani poslovni procesi, 2.2.3. Digitalizirane, integrirane i personalizirane usluge i 2.2.4. Osnaženi djelatnici, korisnici i ostali dionici za rad u digitalnom okruženju.

KULTURNE, OBRAZOVNE I ZNANSTVENE AKTIVNOSTI: SURADNIČKI PROGRAMI VIŠE ODJELA I PROCESA

11.1. Znanstvena djelatnost

Znanstvena djelatnost NSK temelji se na Strateškom programu znanstvenih istraživanja NSK do 2026., a njegovu provedbu usklađuje Znanstveno vijeće, dok je za operativni rad zadužen Znanstveni odbor.

Znanstvena djelatnost obuhvaća sve stručne jedinice NSK i provodit će se u skladu sa *Strateškim programom znanstvenih istraživanja* i *Pravilnikom o znanstveno-istraživačkoj djelatnosti NSK*. Referentni zakonodavni okvir za provedbu znanstvene djelatnosti NSK određen je ZKKD-om (NN 17/19, NN 98/19) i Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN 119/22).

Znanstveno-istraživačka djelatnost NSK obuhvaća aktivnosti osiguravanja znanstvene infrastrukture, provedbe znanstvenoistraživačkih projekata koje NSK izvodi samostalno ili u suradnji s drugim domaćim i/ili inozemnim znanstvenim institucijama i drugim partnerima, sudjelovanje djelatnika NSK u znanstvenoistraživačkim projektima koji se izvode na drugim znanstvenim institucijama, individualni ili grupni znanstveni rad djelatnika izvan znanstvenoistraživačkih projekata, diseminaciju znanstvenih rezultata, popularizaciju znanosti kao i druge oblike znanstvenih aktivnosti.

Za poticanje i provedbu znanstveno-istraživačke djelatnosti u NSK zaduženo je Znanstveno vijeće (dalje u tekstu: Vijeće). Temeljne zadaće Vijeća su: poticanje institucijske znanstvene produkcije i primjene znanstvenih rezultata; poticanje organizacije i sudjelovanja na znanstvenim skupovima; praćenje i promicanje razvoja znanstvenoistraživačkog rada na području knjižničarstva i informacijskih i komunikacijskih znanosti; pružanje potpore razvoju znanstvenih karijera djelatnicima NSK; sudjelovanje u izgradnji Zbirke za knjižničarstvo NSK radi nabave znanstvenih i stručnih publikacija iz temeljnog znanstvenog područja; izvještavanje glavnog ravnatelja i Stručnog vijeća NSK o radu Vijeća i davanje mišljenja i prijedloga o ostvarivanju uvjeta za razvoj znanstvenoistraživačke djelatnosti u NSK. Članovi Vijeća izabrani u znanstveno zvanje čine Znanstveni odbor (dalje u tekstu: Odbor). Odbor je tijelo Vijeća zaduženo za pripremu strateških dokumenata i operativno djelovanje.

Prateći strateške ciljeve NSK do 2026. godine, znanstvenoistraživačka djelatnost NSK planira se kroz tri strateška cilja: Cilj 1. Jačanje ljudskih kapaciteta, Cilj 2. Izgradnja i razvoj znanstvenoistraživačke infrastrukture te Cilj 3. Suradnja na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Aktivnosti u cilju jačanja ljudskih kapaciteta odnose se na planiranje povećanja broja djelatnika koji će napredovati u području informacijskih i komunikacijskih znanosti kao i povećanje edukacijskih programa kojima je cilj poticati i osnaživati kapacitete djelatnika NSK za provedbu znanstvenoistraživačkih projekata te djelatnosti. U cilju izgradnje i razvoja znanstvenoistraživačke infrastrukture, planira se razvoj Digitalne knjižnice kao i razvoj knjižnično-informacijskog sustava te povećanje objave istraživačkih podataka u otvorenom pristupu. Planirane aktivnosti u cilju poticanja suradnje na nacionalnoj i međunarodnoj razini

odnose se na dodatno poticanje unutarsektorske i međusektorske suradnje kao i razvoj partnerstava i razmjene stručnjaka na razini Europske unije i globalno.

Sukladno *Pravilniku o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti*, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice, NSK trenutno zapošljava četiri djelatnika sa znanstvenim zvanjem u području informacijskih i komunikacijskih znanosti, a jedan je u izboru u humanističkom području. U planu je u 2023. godini postići potrebne uvjete za rad u znanstvenom području.

U 2023. godini planira se objava 14 znanstvenih te 18 stručnih radova.

Planira se provedba 12 projekata, od čega je jedan međunarodni znanstveni projekt (*Fulbright Visitor Scholar: Archival documentation of diasporic Croatian community experiences*), tri su međunarodna suradnička projekta (*IFLA MLAS Advocacy Impact Evaluation project*, *Liber CeOS_SE* projekt te suradnja u okviru Međunarodnog nuklearnog informacijskog sustava), a jedan je znanstveni suradnički projekt u području filologije, odnosno lingvistike. U planu je provedba reformskog projekta iz *Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. - 2026. e-Sveučilišta* u dijelu koji se odnosi na aktivnosti NSK u cilju unaprjeđenja knjižnično-informacijskog sustava NSK, knjižnica iz sustava znanosti i obrazovanja kao i aktivnosti opremanja *CroAtriuma* i *ScienceLaba* kao suvremenih centara za podršku digitalnoj tranziciji i *online* učenju u sustavu visokoškolskog obrazovanja i znanosti. Ostalih 6 stručnih projekata bavi se razvojnim aktivnostima NSK u cilju razvoja novih usluga. U planu je provedba 19 istraživanja koje temom obuhvaćaju sljedeća područja: istraživanje kroz *crowdsourcing* kampanju, istraživanje zadovoljstva korisnika: korisničke usluge – odnos korisnika i knjižničara, korisničke usluge – razvoj usluga, osnaživanje knjižničara, korisničke usluge – *Storytelling*, istraživanje knjižničnih procesa – izvještavanje o radu knjižničara, istraživanje novih funkcionalnosti portala *Hrvatski obvezni primjerak*, istraživanje korisnika usluge *Pitajte knjižničara* – tematsko pretraživanje s naglaskom na generaciju Z i dr.

Također će se poticati sudjelovanje djelatnika, posebice onih sa znanstvenim zvanjem, na nacionalnim i međunarodnim znanstvenim konferencijama radi predstavljanja rezultata istraživanja.

11.2. Međunarodna suradnja

U 2023. godini planira se nastavak i razvoj suradnje s knjižnicama i ostalim ustanovama na zajedničkim projektima kao što su razmjena i digitalizacija građe, organizacija izložaba, organizacija stručnih posjeta i predavanja kao i sudjelovanje u programima mobilnosti – programi razmjene stručnjaka, stručnih usavršavanja, studijskih posjeta i boravaka te u skladu s mogućnostima ostvarivanja novih članstava.

Nastavit će se međunarodna promidžba hrvatskih autora, hrvatske kulturne i znanstvene baštine u sklopu dostave podataka međunarodnim bazama, projektima i informacijskim sustavima za razmjenu podataka kao što su Europeana, DART-Europe, IFLA Library Map of the World, VIAF, DOI, ISBN, ISSN i ISMN.

Nastavlja se sudjelovanje u aktivnostima europske organizacije nacionalnih knjižnica CENL (Conference of European National Librarians) i rad glavne ravnateljice u Izvršnom odboru CENL-a.

Planira se uključivanje u još dvije sekcije IFLA-e (Statistics and Evaluation; Bibliography) uz postojeće dvije (National Libraries i News Media).

Aktivnosti međunarodne suradnje vezane su uz opći cilj 3. *Strategije razvoja NSK* i poseban cilj 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno.

11.3. Projekti i programi

U 2023. godini planira se rad na novim i postojećim projektima:

11.3.1 Razvojni projekti i programi – novi

- izložba Velikanke – znane i neznane
- Knjižnice i održivi razvoj – program jačanja kapaciteta
- Upisnik digitalnih zbirki i preslika
- Vremeplov riječi – digitalni arhiv hrvatske književnosti

11.3.2 Razvojni projekti i programi – višegodišnji

- 14. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj – „Narodne knjižnice – izvori financiranja za održivi razvoj“
- aplikacija Smart Library
- CroAtrium: transmedijski pristup nacionalnoj zbirki Croatica i prateće programske aktivnosti
- CSSU
- Čitam lakše! – povećanje dostupnosti digitalnih sadržaja
- Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest, Zagreb 11. – 12. svibnja 2023.
- Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj
- natječaj Baština na mreži
- natječaj Hrvatska lijepa knjiga
- Podcasti u Digitalnom laboratoriju
- portal Pozdrav iz Hrvatske
- Prema novoj funkcionalnosti portala Hrvatski obvezni primjerak
- Razvoj Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica
- ScienceLab
- Sistemsko knjižničarstvo 2023.
- Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica
- Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki
- Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti
- Zeleno je pametno – Smart Library NSK okreće na Zeleno

11.3.3 Suradnički razvojni projekti i programi – novi

- e-Sveučilišta, u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. - 2026. (aktivnosti vezane uz NSK)
- Istraživanje i razvoj funkcionalnih premaza u konzervaciji i restauraciji pisane baštine
- Izrada tezaurusa za označivanje stripa
- Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Eparhija slavonske u Pakracu
- Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Knjižnice Juraj Habelić u Zagrebu
- Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Manastira Uspenja Presvete Bogorodice, Krupa
- Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi samostana sv. Frane u Zadru
- Multispektralno snimanje pisane kulturne baštine

11.3.4 Suradnički razvojni projekti i programi – višegodišnji

- Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj
- DARIAH – HR: Digitalna istraživačka infrastruktura za umjetnost i humanistiku u Republici Hrvatskoj
- e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine
- Hrvatski oblak za otvorenu znanost – HR-OOZ
- Hrvatski prvotisci: popis i opis svih prvotisaka u hrvatskim svjetovnim i crkvenim ustanovama
- Pisati slobodno: tematski portal o cenzuri periodike krajem 19. i početkom 20. stoljeća
- razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
- Sabrana djela Ivana Zajca mlađeg
- Znameniti.hr
- Znanstveno i tehnologijsko predviđanje – CroRIS

11.3.5 Međunarodni razvojni projekti – novi

- Linked data & BIBFRAME
- IFLA Advocacy Impact Evaluation project (IFLA MLAS)

11.3.6 Međunarodni razvojni projekti – višegodišnji

- Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe (CeOS_SE)

11.3.7 Programi prijavljeni na poziv za javne potrebe u kulturi Ministarstva kulture i medija za 2023. godinu (uključeni u popis po prethodnim kategorijama)

Ostvarivat će se ovisno o rezultatu natječaja, prema razradi plana rada za svaki program, a u skladu s odobrenim financijskim sredstvima.

11.3.8 Programi knjižnične djelatnosti u 2023. godini

- 14. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj – „Narodne knjižnice – izvori financiranja za održivi razvoj“

- Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara (CSSU)
- CroAtrium: transmedijski pristup nacionalnoj zbirci Croatica i prateće programske aktivnosti – 2. faza
- Čitam lakše! – povećanje dostupnosti digitalnih sadržaja
- Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj
- Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata D-fest
- Hrvatski prvotisci: popis i opis prvotisaka u hrvatskim svjetovnim i crkvenim ustanovama
- izložba Velikanke – znane i neznane
- Knjižnice i održivi razvoj – program jačanja kapaciteta
- Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj
- Konzervatorsko-restauratorska djelatnost: dokumentacija i edukacija
- Prema novoj funkcionalnosti portala Hrvatski obvezni primjerak (HOP)
- razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
- Razvoj Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica
- Sistemsko knjižničarstvo 2023.
- Upisnik digitalnih zbirki i preslika
- Vremeplov riječi – digitalni arhiv hrvatske književnosti
- Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti
- Zeleno je pametno – SmartLibrary NSK okreće na Zeleno

11.3.9 Programi vizualne umjetnosti za 2023. godini

- Put oko svijeta s Fischerom von Erlachom

11.3.10 Programi međunarodne kulturne suradnje u 2023. godini

- 31. konferencija EBLIDA i NAPLE foruma, Luksemburg, 17. – 19. travnja 2023.
- 88. svjetski knjižničarski i informacijski kongres IFLA WLIC 2023, 21. – 25. kolovoza 2023., Rotterdam, Nizozemska
- Godišnja konferencija LIBER
- Godišnji sastanak koordinatora nacionalnih ureda za ISSN, studeni 2023., Bruxelles, Belgija
- ICOM (International Council of Museums) Triennial Conference 2023., Valencia, Španjolska
- Regionalni sastanak predstavnika nacionalnih ureda za ISBN svibanj/lipanj 2023., Beograd
- sudjelovanje glavne ravnateljice NSK na godišnjoj konferenciji CENL-a
- sudjelovanje glavne ravnateljice NSK na sastancima Izvršnog odbora CENL-a
- sudjelovanje na Godišnjoj skupštini IIPC-a i Konferenciji o arhiviranju weba 2023.
- sudjelovanje na konferenciji Europeana 2023.
- suorganizacija druge međunarodne konferencije Let's Go Green, 8. – 11. studenog 2023.

11.4. Skupovi, sastanci, događanja

NSK će u 2023. godini biti organizator ili suorganizator međunarodnih i domaćih znanstvenostručnih skupova, a djelatnici NSK će sudjelovati na znanstveno-stručnim skupovima i predstavljati rezultate svojih istraživanja te promicati rad NSK.

11.4.1 Organizacija i suorganizacija znanstveno-stručnih skupova

- Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest, Zagreb 11. – 12. svibnja 2023.
- 4. stručni skup Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirke: Izazovi vrednovanja knjižničnih zbirki, Zagreb 15. rujna 2023.
- 19. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama: Knjižnične usluge za osobe s poremećajem pozornosti i deficitom pažnje, Zagreb, 22. rujna 2023.
- Suorganizacija druge međunarodne konferencije Let's Go Green, Limerick, Irska, 8. – 11. studeni 2023.
- Sistemsko knjižničarstvo 2023., Zagreb

11.4.2 Sudjelovanje na međunarodnim znanstveno-stručnim skupovima

Ostvarivat će se prema odobrenim/osiguranim sredstvima.

- 23rd Conservator-Restorers' Professional Meeting, Ljubljana, Slovenija, svibanj 2023.
- 78 rpm at home: Local perspectives on the early recording industry, Zagreb, 9. – 11. ožujka 2023.
- 31. konferencija EBLIDA i NAPLE foruma, Luksemburg, 17. – 19. travnja 2023.
- BIBFRAME Workshop in Europe, 2023.
- Consortium of European Research Libraries (CERL) seminar 2023.
- Cyberspace conference, Brno, Češka, studeni 2023.
- Europeana 2023.
- Charisma and Creativity – Future for Religious Heritage, Lund, Švedska, 20. – 21. travnja 2023.
- Godišnja skupština International Internet Preservation Consortiuma (IIPC GA) i Konferencija o arhiviranju weba [Web Archiving Conference (WAC)]: Hilversum, Nizozemska, 10. – 12. svibnja 2023.
- ICOM (International Council of Museums) Triennial Conference 2023., Valencia, Španjolska
- IFLA WLIC 2023., Rotterdam, Nizozemska, 21. – 25. kolovoza 2023.
- LIBER Conference 2023., Budimpešta, Mađarska, 5. – 7. srpnja 2023.
- Međunarodna konferencija Let's go green, Limerick, Irska, 8. – 11. studeni 2023.
- 15th Qualitative and quantitative methods in libraries international conference (QQML), Heraklion, Kreta, Grčka, 20. – 21. travnja 2023.

11.4.3 Sudjelovanje na hrvatskim znanstveno-stručnim skupovima i međunarodnim skupovima u Republici Hrvatskoj

Ostvarivat će se prema odobrenim/osiguranim sredstvima.

- 11. međunarodna autorska kreativna konferencija MAKK, studeni 2023.
- 14. okrugli stol za školske knjižnice, listopad 2023.
- 14. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, Dubrovnik, 11. – 14. listopada 2023.
- 16. okrugli stol o pokretnim knjižnicama u Republici Hrvatskoj i 10. festival hrvatskih bibliobusa „Pokretne knjižnice u službi promicanja kulture čitanja“
- 18. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica
- 19. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama: Knjižnične usluge za osobe s poremećajem pozornosti i deficitom pažnje, Zagreb, 22. rujna 2023.
- 23. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama, Zagreb
- 26. Seminar Arhivi, knjižnice, muzeji (AKM), studeni, 2023.
- 35. Proletna škola školskih knjižničara, travanj 2023.
- Baj(kaj)mo i pri(ča)jmo s ma(što)m – Dan bajki i priča, Krapina 2023.
- Dani e-infrastrukture SRCE
- Dvanaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest. Zagreb, 11. – 12. svibnja 2023.
- Festival Miroslav Krleža, srpanj 2023.
- International conference on materials and tribology (MATRIB), Vela Luka, svibanj 2023.
- LIDA, Libraries & Information Institutions in the Digital Age, Osijek, 24. – 27. svibnja 2023.
- MIPRO 2023., 46. Međunarodni skup za informacijsku, komunikacijsku i elektroničku tehnologiju, Opatija, svibanj 2023.
- Okrugli stol „Potencijali razvitka manjih mjesta i gradova promicanjem knjige i čitanja“
- Skupština Hrvatskog knjižničarskog društva, listopad 2023.
- Stručni skup 6. dani bajki i priča, listopad 2023.
- Stručni skup Hrvatskog čitateljskog društva, rujan 2023.
- Stručni skup/videokonferencija „Izgradnja kvalitetnih knjižničnih zbirki za djecu: knjižničar zna!“

11.4.4 Sastanci

- Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs – (CeOS_SE), Beograd
- Godišnji sastanak koordinatora nacionalnih ureda za ISSN, Bruxelles, Belgija, studeni 2023.
- Mjesec hrvatske knjige
- Noć knjige, travanj 2023.
- Regionalni sastanak predstavnika nacionalnih ureda za ISBN, Beograd, svibanj/lipanj 2023.
- Sastanci Upravnog odbora ISSN-a
- Sudjelovanje glavne ravnateljice NSK na godišnjoj konferenciji CENL-a
- Sudjelovanje glavne ravnateljice NSK na sastancima Izvršnog odbora CENL-a

11.4.5 Događanja

- Festival Miroslav Krleža, srpanj 2023.
- Dan hrvatskih knjižnica, 11. studenog 2023.
- Dan NSK, 22. veljače 2023.
- Festival povijesti – Kliofest, srpanj 2023.
- manifestacija Knjižna booka, travanj 2023.
- manifestacija Žene u NSK, od ožujka 2023.
- Međunarodni dan knjige i autorskih prava, travanj 2023.
- Međunarodni harfistički festival / Zagreb Harp Festival, prosinac 2023.
- Mjesec hrvatske knjige, 15. listopada – 15. studenog 2023.
- Noć knjige, travanj 2023.

11.5. Nakladnička djelatnost

- Bibliografija Zbirke knjižnične građe o Domovinskom ratu
- časopis Glas@nsk.hr
- katalog izložbe Hrvatska glagoljica u Bugarskoj
- programska knjižica 4. stručnog skupa Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki: Izazovi vrednovanja knjižničnih zbirki
- programska knjižnica Dvanaestog festivala hrvatskih digitalizacijskih projekata
- zbornik radova s 13. savjetovanja za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj
- programska knjižica 14. savjetovanja za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj
- katalog izložbe „Velikanke – znane i neznane“
- programska knjižica skupa „Sistemska knjižničarstvo“.

11.6. Izložbena djelatnost

- izložba Elza Kučera
- izložba Hrvatska glagoljica u Bugarskoj
- izložba i promocija grafičkih mapa iz fonda Grafičke zbirke NSK
- izložba inovacija ARCA 2023
- izložba o irskom književniku Seamusu Heaneyju
- izložba u povodu Međunarodnog dana osoba s invaliditetom – knjižnične usluge, programi i kampanje u knjižnicama u Republici Hrvatskoj
- izložba Šale i ludorije – izložba djela Franje Maixnera u Muzeju grada Varaždina
- izložba u sklopu Festivala Miroslav Krleža
- izložba Velikanke – znane i neznane
- virtualna izložba Matija Vlačić Ilirik
- izložba odabranih digitalnih preslika iz 33 izvorna sveska enciklopedije *Encyclopédie ou Dictionnaire raisonné des Sciences, des Arts et des Métiers* Denisa Diderota i Jean le Rond d'Alemberta – u suradnji s Francuskim institutom u Hrvatskoj (u sklopu obilježavanja Dana europske baštine)

11.7. Povjerenstva, radne grupe, odbori, komisije (unutar NSK i rad djelatnika NSK u vanjskim domaćim i inozemnim tijelima)

- CENL Executive Committee
- CLARIN-ERIC
- DARIAH-HR
- ERAC SWG OSI (European Research Area and Innovation Committee Standing Working Group on Open Science & Innovation)
- EURIG (European RDA Interest Group)
- Europeana Network Association
- Europeana Out of Commerce works Working Group
- Glavni odbor Hrvatskog knjižničarskog društva
- Hrvatska udruga muzičkih knjižnica, arhiva i dokumentacijskih centara
- Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ), Radna skupina za definiranje strukture i načela HR-OOZ-a
- Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ), Radna skupina za izradu prijedloga nacionalnog plana i politika otvorene znanosti
- Hrvatski zavod za normizaciju, Tehnički odbor – HZN/TO 46, Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacije
- ICA (International Cartographic Association) – Commission on Cartographic Heritage into the Digital; Map & Geoinformation Curators Group
- IFLA Bibliographic Conceptual Models Review Group
- IFLA News Media Section
- International Internet Preservation Consortium (IIPC) Membership Engagement Portfolio
- ISBD for Manifestation Task Force of the ISBD Review Group
- Izvršni odbor Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za autorsko pravo i otvoreni pristup Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za državne informacije i službene publikacije Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za glazbene knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva.
- Komisija za informacijske tehnologije Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za katalogizaciju Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za klasifikaciju i predmetno označivanje Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za knjižničarsko nazivlje Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za nabavu knjižnične građe i međuknjižničnu posudbu Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za narodne knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za sadržajnu analizu i pristup Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja Hrvatskog knjižničarskog društva

- Komisija za statistiku i pokazatelje uspješnosti u knjižnicama Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za teoriju i znanstveni rad Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za visokoškolske knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za zaštitu knjižnične građe Hrvatskog knjižničarskog društva
- Koordinacijski odbor Sustava Dabar
- LIBER Citizen Science Working Group
- Nadzorni odbor Zagrebačkog knjižničarskog društva
- Odbor za nakladničku djelatnost Hrvatskog knjižničarskog društva
- Organizacijski odbor manifestacije Mjesec hrvatske knjige
- Povjerenstva za knjižnični informacijski sustav
- Povjerenstvo natječaja Hrvatska lijepa knjiga
- Povjerenstvo za izložbenu djelatnost
- Povjerenstvo za dodjelu nagrade natječaja Baština na mreži – izradi virtualnu izložbu u NSK
- Povjerenstvo za otkrivanje, evidentiranje i zbrinjavanje otpada
- Povjerenstvo za postupak provedbe natječaja za popunu upražnjenog radnog mjesta
- Povjerenstvo za predlaganje viših stručnih zvanja u knjižničarstvu
- Povjerenstvo za reviziju Grafičke zbirke
- Povjerenstvo za Strategiju razvoja NSK do 2026. godine
- Povjerenstvo za Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj
- Povjerenstvo za uspostavu radnog procesa prihvata metapodataka i datoteka e-knjiga i e-serijskih publikacija
- Povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu
- Programski i organizacijski odbori skupova Hrvatskog knjižničarskog društva
- Radna grupa Impact Lite Training & Community Building pri Europeani
- Radna grupa Novi informacijski stručnjaci Zagrebačkog knjižničarskog društva
- Radna grupa VIAF GDPR
- Radna grupa za audiovizualnu građu i multimediju Hrvatskog knjižničarskog društva
- Radna grupa za društvene medije Hrvatskog knjižničarskog društva
- Radna grupa za edukaciju i primjenu Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
- Radna skupina za interoperabilnost u Dabru
- Radna grupa za izradu modela testiranja primjene Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
- Radna grupa za izradu preporučenih rječnika za elemente Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
- Radna grupa za MARC 21 Holding
- Radna grupa za MARC 21 A baza
- Radna grupa za MARC 21 B baza
- Radna grupa za normizaciju Hrvatskog knjižničarskog društva
- Radna grupa za uspostavu novog portala NSK
- Radna grupa za usvojene naslove hrvatskih anonimnih i povijesnih djela
- Radna grupa ZKD biciklisti
- Radna skupina za autorska prava u sustavu Dabar
- Radna skupina za *discovery* fazu izrade nove mrežne stranice NSK
- Radna skupina za edukaciju i podršku u sustavu Dabar

- Radna skupina za interoperabilnost u sustavu Dabar
- Radna skupina za istraživačke podatke u sustavu Dabar
- Radna skupina za izradbu podzakonskog akta na projektu Znanstveno i tehnologijsko predviđanje (MZO)
- Radna skupina za izradu Uputa za pripremu građe za digitalizaciju Ministarstva kulture i medija
- Radna skupina za korisničke funkcionalnosti u sustavu Dabar
- Radna skupina za ocjene radove u sustavu Dabar
- Radna skupina za opis znanstvenih i srodnih radova, kontrolirane rječnike i identifikatore u sustavu Dabar
- Radna skupina za opis slikovne, audio i video građe, kontrolirane rječnike i identifikatore u sustavu Dabar
- Radna skupina za posebne programske aktivnosti u novootvorenom prostoru NSK
- Radno predsjedništvo 46. redovne elektroničke Skupštine Hrvatskog knjižničarskog društva
- Savjet Hrčka – portala hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa
- Savjetodavno povjerenstvo za donošenje prioritetne liste za pretplatu e-izvora
- Sekcija za javni/državni sektor Hrvatske udruge za odnose s javnošću
- Središnje stručno vijeće matičnih knjižnica Republike Hrvatske
- Stalni odbor za održavanje i razvoj Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica
- Stalni odbor za razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
- Stručni odbor Hrvatskog knjižničarskog društva
- Stručni tim za provedbu projekta e-Kultura – Digitalizacije kulturne baštine
- Stručno povjerenstvo za izradu izvješća o radu NSK
- Stručno povjerenstvo za izradu Plana rada NSK
- Stručno vijeće županijskih matičnih razvojnih službi
- UDC *Consortium Executive Committee*
- Upravni odbor ISSN IC-a
- Uredništvo Glas@NSK.hr
- Znanstveni odbor NSK
- Znanstveno vijeće NSK

11.8. Upute, smjernice, pravilnici

U 2023. godini planira se izrada i objava sljedećih smjernica i uputa:

- Smjernice za izgradnju sveučilišne zbirke
- Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – ažuriranje potrebnih dokumenata (uputa, pojmovnika...)
- Upute s obrascem za stručni nadzor u županijskim matičnim narodnim knjižnicama i njihovim podružnicama i ograncima
- Upute s obrascem za stručni nadzor županijskih matičnih razvojnih službi u narodnim knjižnicama

- Upute za evidenciju zbirke stare građe u Sustavu za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki
- Upute za pripremu građe za digitalizaciju kulturne baštine pri MKM

11.9. Međunarodna članstva NSK

- CDNL – *The Conference of Directors of National Libraries* (Konferencija ravnatelja nacionalnih knjižnica)
- CENL – *The Conference of European National Librarians* (Konferencija ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica)
- DART Europe (Europski digitalni repozitorij disertacija)
- DOI – *Digital Object Identifier* (Digitalni identifikator objekta)
- EURIG – *The European RDA Interest Group* (Europska grupa za praćenje RDA)
- Europeana (Europska digitalna knjižnica)
- ENA – *Europeana Network Association* (Udruga Europeana mreže)
- IAML – *International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres* (Međunarodna udruga glazbenih knjižnica, arhivskih i dokumentacijskih centara)
- ICA – *International Cartographic Association* (Međunarodno kartografsko udruženje)
- ICDL – *International Children's Digital Library* (Međunarodna dječja digitalna knjižnica)
- IFLA – *International Federation of Library Associations* (Međunarodna federacija knjižničarskih društava)
- IIPC – *International Internet Preservation Consortium* (Međunarodni konzorcij za trajnu pohranu internetskih sadržaja)
- *Index Translationum*
- ISBN – *International Standard Book Number* (Međunarodni standardni knjižni broj)
- ISMN – *International Standard Music Number* (Međunarodni standardni broj notirane glazbe)
- ISSN – *International Standard Serial Number* (Međunarodni standardni broj serijske publikacije)
- LIBER – *Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche* (Udruga europskih znanstvenih knjižnica)
- UDC consortium (UDK Konzorcij)
- VIAF – *Virtual International Authority File* (Virtualna međunarodna normativna baza)